Polit İkaga Ze'te siyazı işlerimüd

Ürlüğüne Gazetenizin 1 Mayıs 1978 tarih ve 1757 sayılı nüshasında Sürmanşet olarak verdiğiniz haberde «savcı Doğan Öz'ün katilinin yakalandığı ve yakalananların Ülkü Ocakları üyesinin saptandığını» iddia ederek Ülkü Ocaklarını zan altında bırakıcı Hilaf-ı hakikat suçlamalar yapıyorsunuz.

Ülkü Ocakları Derneği faaliyetlerini kanunlar çerçevesinde yürütür ve Milletimizi kamplara bölen, huzursuzluğu yaygınlaştıran şiddet olaylarına karşı çıkarak milletten yana tavrını ortaya koyar.

Sizin yaptığınız gibi adi suçlamalar hiçbir fayda getirmeyecektir. Milletimiz gerçekleri görmektedir. Sizlerin hangi niyetle ülkücü gençliğe saldırılarınızı artırdığınızı bilerek özevlatlarına daha bir sıkı bağlanmaktadır.

Muhsin Yazıcıoğlu
Ülkü Ocakları Derneği
Genel Başkanı

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

PERŞEMBE 8 Haziran 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1795,

NATO Komutanı ABD Kongresinde konuştu

Haig "Ambargonun kalkmaması bizim için vahim sonuçlar doğurur„

★ ABD KONGRESİNDE, AMBARGO DEVAM EDERSE TÜRKİYE'DEKİ BÜTÜN AMERİKALILARIN SINIRDIŞI EDİLECEĞİ BELİRTİLDİ

HABER MERKEZİ

NATO Başkomutanı Alexander Haig, «ambargonun devamının doğuracağı sonuçlar bizim için, Yunanistan'ın göstereceği tepkiden çok daha vahimdir» demiştir.

Amerikan Kongre üyelerine hitaben yaptığı konuşmada NATO Başkomutanı Türkiye'ye 3 yıldır uygulanmakta olan ambargonun kaldırılması zamanının çoktan geldiğini ve geçmekte olduğunu ifade etmiş, «Amerika'nın, Türkiye'ye uygulanmakta olan ambargoyu kaldırmaktan başka seçeneği yoktur. Benim görüşüme göre izlemekte olduğumuz politikayı değiştirmek zorundayız» şeklinde konuşmuştur.

Ambargonun devamı halinde Türkiye'nin, ülkesindeki bütün Amerikalıları sınırdışı edebileceğini, NATO'daki Silahlı Kuvvetlerini geri çekebileceğini ve «çok daha tarafsız» bir politika izleyebileceğini ifade eden NATO Başkomutanı, bütün bu hususlar karşısında, ambargonun devamının doğuracağı sonuçların, kaldırılmasına Yunanistan'ın göstereceği tepkiden çok daha fazla endişe verici olduğunu belirtmiştir. Virginia Cumhuriyetçi Parti Temsilcisi William Whitehurst'un bir sorusunu cevaplandırırken de Haig, «ambargonun kaldırılması halinde Ame

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Sayıştay iki başlı hale geldi

★ BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU TARAFINDAN SAYIŞTAY BAŞKANLIĞINA SEÇİLEN CAHİT EREN GÖREVE BAŞLADI ANCAK, BAŞKANVEKİLİ VASFİ İLTER GÖREVİ DEVRETMİYOR

★ BAŞKAN VE BAŞKANVEKİLİ AYNI ODADA ÇALIŞIYORLAR

★ EREN PERSONELLE TANIŞMA TOPLANTISI DÜZENLERKEN, İLTER GOREVI KENDİSİNİN YÜRÜTTUGÜNÜ ONE SÜRDÜ

★ İLTER, EREN'İ ODAYA SOKMAYACAĞINI, KAPIYI KİLİTLEYECEĞİNİ SÖYLEDİ

SAYIŞTAY NEDİR?

2514 Sayılı Yasa ile kurulan Sayıştay, çeşitli kurumlardaki

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

ANKARA (İSTA)

TBMM Bütçe Komisyonu tarafından yapılan seçimin Millet Meclisi Başkanı tarafından kabul edilmemesi, komisyonun da yaptığı seçimde israr etmesi nedeniyle Sayıştay, önceki akşamdan itibaren iki başkanlı hale gelmiştir. Komisyon tarafından seçilen ve iki aylık süre içinde Mecliste seçimin yapılmaması nedeniyle içtüzük gereği başkanlığı kesinleşen Maliye Bakanlığı Müsteşar Vekili Cahit Eren önceki gün saat 16.00'da Sayıştay'a giderek göreve başladığını bildirmiştir.

Öteyandan başkan seçiminin yapılmaması nedeniyle Sayıştay'ı vekaleten yöneten Birinci Daire Başkanı Vasfi İlter, başkanlık görevini devretmediğini, yasalara göre seçim yapılmasına kadar da böyle bir devrin sözkonusu olamayacağını açıklamıştır. Sayıştay'ın iki başkanı da dün aynı odaya gelmişler ve göreve başlamışlardır. Cahit Eren personele yaptığı duyuruda göreve başladığını belirtmiş ve kendileriyle tanışacağını söylemiştir. Diğer yandan Vasfi İlter de bir açıklama yapmış ve görevi kendisinin sürdürmekte olduğunu bildirmiştir. İlter, Meclis Başkanlığının 6 Haziran günü kendilerine bir yazı göndererek yasal seçim yapılana kadar görevi devretmelerinin sözkonusu olmayacağını bildirdiklerini açıklamıştır.

Eren'le İlter'in aynı odada başkanlık yaptıklarına iliş-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

İkili ekonomik ilişkiler yoğunluk kazandı

★ BEŞİ, BAŞBAKAN DÜZEYİNDE OLMAK ÜZERE 14 ULKEYLE EKONOMİK VE TİCARİ İŞBİRLİĞİ GÖRÜŞMESİ YAPILDI

★ CİTY BANK'LA 100 MİLYON DOLARLIK KREDİ ÖNERİSİ KESİNLEŞTİ

HABERLERİ 4. SAYFAMIZDA

ECEVİT, SOVYETLER BİRLİĞİ'NE GİTMEDEN ÖNCE ÜÇ İL'E GEZİYE ÇIKIYOR

ANKARA (ANKA)

Başbakan Bülent Ecevit'in 21 Haziranda başlalayacak Sovyetler Birliği gezisinden önce, üç ile gezi yapacağı öğrenilmiştir.

CHP yetkilileri, Ecevit'in iç geziye çıkmayı kendisinin istediğini, bunun üzerine bazı il başkanlarıyla görüşüldüğünü söylemişlerdir. Ecevit'in hangi tarihte hangi ile gideceği henüz belli olmamıştır. Bu arada, CHP'li il örgütlerinin Ecevit'in kendi illerine gelmesi için yoğun istekte bulundukları bildirilmiştir.

POL-DER, komiser muavinliği sınavı ile ilgili genelgenin iptali için Danıştay'a başvurdu

★ POL-DER GENEL BAŞKANI, SINAVA KATILACAK POLİSLER HAKKINDA GİZLİ TEZKİYE VARAKALARININ OLUMLU OLMASININ ŞART KOŞULDUĞUNU, ANCAK MC DÖNEMİNDE HİÇBİR POL-DER ÜYESİNİN OLUMLU SİCİL ALMADIĞINI HATIRLATTI.

ANKARA (ANKA)

POL-DER Genel Başkanı Mustafa Özgen, İçişleri Bakanlığının komiser muavini yetiştirme amacıyla polis memurları arasından seçimin sınavla yapılmasına ilişkin genelgesinin iptali için Danıştay'a başvurduklarını açıklamıştır.

Özgen, dün yaptığı açıklamada, sınava katılacak memurların 1975-1977 yılı gizli tezkiye varakalarının olumlu olması şartının konulduğunu, oysa MC dönemine rastlayan bu yıllarda hiçbir POL-DER üyesi memurun olumlu sicil almadığını kaydetmiş,

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Yaşar Değerli'nin hasar gören otosu...

Otomobiline yerleştirilen bomba eski Sıkıyönetim Savcısı Değerli'yi yaraladı

★ ORTAKLAR EĞİTİM ENSTİTÜSÜ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BOMBA ATAN 40 «ÜLKÜCÜ» KOMANDO HAKKINDA «DİSİPLİN KOVUŞTURMASI» AÇILDI

HABER MERKEZİ

12 Mart döneminde İstanbul bölgesinde Sıkıyönetim Savcılığı yapan Binbaşı Yaşar Değerli, özel otosuna yerleştirilen bombanın patlaması sonucu hafif şekilde yaralanmıştır.

İstanbul bölgesindeki Sıkıyönetim Mahkemelerinde çeşitli davalarda savcılık yaptığı bildirilen Binbaşı Yaşar Değerli'nin Fenerbahçe Askeri Dinlenme Tesisi önüne parkettiği 34 PP 292 plakalı özel otosuna kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından patlayıcı madde yerleştirilmiş-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

15 bin memur sendikal hakları için TBMM'ye başvuruyor

★ MEMURLARIN GREVLİ TOPLUSÖZLEŞMELİ SENDİKALAŞMA SORUNU KONULU SEMİNER DÜZENLENDİ

İZMİR (İSTA)

İzmir'de 15.000'in üzerindeki memur, sendikal haklarının tanınması için TBMM'ye başvuracaklarını ve «Memurların Grevli Toplusözleşmeli Sendikalaşma Sorunu» konulu seminer düzenlediklerini açıklamışlardır.

Çeşitli işkollarında çalışan memurlar olarak sendikal

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

İşgüzar, işçi emekli maaşlarının ar acağını açıkladı

ANKARA (İSTA)

İşçi emeklilerinin konut kredisinden yararlanma ve yönetime katılmasını sağlayan yasa tasarısının Millet Meclisinde kabul edilmesinden sonra dün bir açıklama

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

GENEL - İŞ'E BAĞLI İKİ BİN İŞÇİ İZMİT BELEDİYESİNDE GREVE BAŞLADI

KOCAELİ (İSTA)

İzmit Belediyesi ile DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası arasında sürdürülen toplusözleşme görüşmelerinde, uzlaştırma kurulunun saptadığı ücretlerin işveren tarafından kabul edilmemesi üzerine ve önceden alınan grev kararı uyarınca belediyeye ait işyerlerinde dün greve başlanmıştır.

Yasada grev dışı olarak kalan elektrik ve su işletmesinin dışında fen işleri, temizlik, park-bahçe, asfalt şantiyesi, garajlar, ilaçlama mezbaha, yeni yerleşmeler ve iktisat işyerlerinde çalışan toplam iki bin işçi dün sabah 04.00'den itibaren greve çıkmışlardır.

Genel-İş Kocaeli Şube Başkanı Nafiz Bostancı, grev başlamadan önce işçilerle Fuar Açık Hava Tiyatrosunda yapılan toplantıda konuşmuş ve işçi sınıfının kararlı demokratik kitle ve sınıf sendikacılığının bir kez daha İzmit Belediyesi işyerinde yükseleceğini belir-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

DİSK «İşçilerden İYAK için kesinti yapılmasına izin vermeyeceğiz»

İSTANBUL, (İSTA)

DİSK'in işçi sınıfından zoraki tasarruf sağlamaya yönelik her girişime etkin bir biçimde karşı çıkacağını belirten DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar,

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Staj hükümleri değişmezse stajyer avukatlar ölüm orucuna başlayacak

İSTANBUL (İSTA)

Büyük Millet Meclisi'nde ele alınacak tasarılar arasında yer alan Avukatlık Yasası'ndaki değişikliğin ivedilikle görüşülmesi için bugün İstanbul Adliye Sarayı'na gelen 700 kadar stajyer avukat, TBMM Başkanlığına, Grup Başkanvekilliklerine, Cumhurbaşkanı ve Başbakana birer telgraf çekerek, 1136 sayılı Avukatlık Yasası'ndaki stajla ilgili hükümlerin değiştirilmesini istemişlerdir.

Kendi aralarında oluşturdukları Stajyer Avukatlar Komisyonunun aldığı bir kararla, bu değişikliğin yapılmaması halinde ölüm orucuna başlayacaklarını

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Yeni İnfaz Yasasından yararlanacaklar saptanıyor

★ YASA KESİNLEŞİRSE, İSTANBUL'DA 200, İZMİR'DE 180 HÜKÜMLÜ HEMEN TAHLİYE OLACAK

HABERİ 4. SAYFAMIZDA

TIP öğrenimi 5 yıla indiriliyor

★ SAĞLIK BAKANI TAM SÜRE ÇALIŞMA YASASI'NIN PARLAMENTO TARAFINDAN BENİMSENMESİNİ İSTEDİ

ANKARA (ANKA)

Yüksek Sağlık Şûrası Toplantısında konuşan Sağlık Bakanı Dr. Mete Tan, sağlık personelinin başka görevlerde ve serbest çalışmasını önleyen yasa tasarısının, parlamentoda benimsenmesini ve en kısa zamanda kabul edilmesini istemiştir. Tan, tıp öğreniminin 5 yıla indirileceğini söylemiş ve «Çukurova ve diğer Güneydoğu illerimizde sıtma mücadelesinde önemli yol alınmıştır» demiştir.

Sağlık Bakanı, tıp öğrenimi süresinin kısaltıla-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

HAFTALIK

AP'deki buhran

Adil ÖZKOL

Adalet Partisinin 1969 seçimlerinden sonra başlayan zayıflama süreci hızını artırarak devam ediyor. 1977 Haziranında Demokratik Parti oylarının geri alınmasıyla elde edilen göreceli ilerleme bir yıl içinde değerini yitirdi. Demirel liderliğindeki AP belirgin bir bunalıma doğru gidiyor.

AP'nin başındaki kişi artık 1964'ün esnek becerikli politikacısı değil. İkisi de her oturuş kalkışlarında her söz edişlerinde küçük dağları yeniden yaratan Bölükbaşı ile Alican'ı zamanın CKMP Lideri Ahmet Oğuz ile beraber aynı kabta eriten çoğu kimsenin inanmaz bakışlarına karşın İnönü Hükümetini yıkıp sekiz ay içinde önce Başbakan yardımcılığı sonra da «Milli Bakiye» sistemine rağmen tek parti çoğunluğuyla Başbakanlık koltuğuna oturan Demirel değil.

1970'lerin 41'lerin fırtınasını, bütçesine kırmızı oy verilişini, Demokratik Parti bölünüşü ile atlatabilmişti. Yolsuzluk isnatlarından dolayı yıpranmış ancak, yine de çoğunluğunu korumuştu. Dış politikada iktidarının sınıfsal dayanağı çerçevesinde de olsa bazı olumlu adımlar atma aşamasına gelmişti.

12 Mart çoğu kimse için olduğu gibi, Demirel için de bir dönüm noktası oldu. Bu dönemde zamanı ve zemini uygun buldukça «hürriyet havariliği» yaptı. Özellikle Erim Hükümetine yönelttiği eleştiriler ve Cumhurbaşkanlığı seçimindeki tutumu ile. Ancak 12 Martın muhalefeti çok sınırlı ve kendine özgü bir nitelik gösterdi. Kısa görüşlü bir tutumla 12 Martın yalnızca kendisine dokunan taraflarına karşı çıktı. Bir yandan da hızla 12 Martın en gerici öğeleriyle halen sürdürmekte olduğu ittifakını geliştirdi. Karşısındaki tek parlamenter alternatif Satır Grubuna angaje İnönü olsaydı Demirel'in bu demokrasi oyununun tutma şansı fazla olabilirdi. Ancak halka her yönüyle kendisinden daha yakın bir liderin demokrasisinin ve halk oyunun savunucusu olarak ortaya çıkması Demirel'in işlerini bozdu. Mesafe kaybetmeye başladı. Koşuda geride kalması çok gecikmeden 1973 seçimleri de gerçekleşti. 1975 ve 1977 MC denemeleri AP Liderinin son kozlarını da yitirdi. Birinci MC bir atımlık barut sayılırsa, ikincisi o kadar bile sürmedi. Yarım atımlık bile olmadı.

ŞİMDİ NE YAPIYOR?

Bayrak saygısını kendine özgü gösterebilmenin mizahı çabasıyla giderek azalan kalabalıkların önüne koşuyor. Hamsi nutuk söylüyor. Bir yönüyle eski üst kavramcı muhalefetini andırıyor. Kaybetmenin etkisiyle söyleyen daha da kaybedeceğini belli eden bir muhalefetin. Başbakan yurt dışında dış politikayla dış ekonomik ilişkiler ile ilgili önemli çalışmalar yapıyor. Herkesin gözü onun üzerinde. Önemli tavırlar alıyor. İlgi uyandırıyor. Başarı kazanıyor. Böyle bir zamanda «muhalefetin basınında» birşeyler söylemesi desteklediği yerde desteğini, beğenmediği yerde eleştirisini belli etmesi gerekir. Demirel'in bu haftanın başına kadar tek söylediği şey ise «Hükümetin başı dışarıya kaçtı» oldu. Bir cümle. O da böyle işte. Bunun gerisinde Kars garnizonuna kızıl bayrak çekildiği hayaliyle 1 Mayısta Taksim Alanı'nda kimlerin resminin dolaştırıldığıyla uğraşıyor. Çağdaş çoğulcu bir demokrasi anlayışıyla Demirel'in artık ilgisi kalmadığı noktası biryana başka her işi gücü bırakıp bu konuyla uğraşması ve bu şekliyle uğraşması Aziz Nesin'in Fil Hamdi öyküsünde elinde bir sürü fotoğrafla dolaşıp bir sürü de Fil Hamdi yakalamaya çalışanlara benzetiyor AP Liderini.

Demirel'in açmazda kalmaktan tükenmekten doğan bu buhranı büyük kongre sonrasında AP'ye de yansıyacak. Demirel'in elinde partilerinin ve kendi siyasal geleceklerinin söneceğini bir kere daha kesinlikle görecek olan bazı AP milletvekilleri yeni yolları arayacaklar. AP Büyük Kongresinden sonra Meclis aritmetiğinin yeniden değişmesi sürpriz olmayacak.

YORUM

Oya BAYDAR

"Ermeni sorunu" emperyalizm oyunu

Çocukluğumda, hatırladığım ilk arkadaşım, birlikte bodrumda kedi yavrusu kovaladığımız Siruhi'ydi: Bir küçük Ermeni kızı. Şimdi nerelerdedir Siruhi, ne yapar? O da hatırlar mı beni?

Sonra babaannemin harap ahşap evindeki yoksul Ermeni kiracılar... Madam Haygonoş, şarkı söylemeye meraklı, ünlü bir tenor olmayı düşleyen, elleri makas tutmaktan nasırlı ve iğneler yüzünden çizik çizik olan oğlu mahalle terzisi Agop... Ve kızı Rasuli... Bakırköy'ün yoksul bir kenar mahallesinde, bir eski harap konağın küçücük bir bölümünde, gelip kendisini kurtaracak masal prensini bekleyen Rasuli...

Bir garip küf kokusu olurdu evde. Yüznumara kokusuyla karışık bir nem ve küf kokusu. Çocukluğumda «Ermeni kokusu» diye düşünürdüm. Ama pek de severdim yoksul kiracıları. Bana bayramlarında, yılbaşında, Agop'un müşterilerinden artırdığı kumaş parçacıklarıyla evde yapılmış bez bebekler ve un kurabiyeleri gönderirlerdi. Sonra kedi yavruları vardı...

Daha sonra Hatay'da bir Ermeni köyüne gittim araştırma yapmak için. Gelenekleri, yaşamları, dilleri Ermeniydi, ama kendileri bizdendi; bu toprakların insanlarıydı. Yalnız kız alıp vermezlerdi civar Türk ve Arap köylerinden. Yavaş yavaş bu geleneğin de yumuşadığını anlatıyorlardı. Zeytinyağlı dolmayı, tıpkı çevredeki Türk ve Arap köylerinde gördüğümüz gibi bulgurla yapıyorlardı. Kızları Rasuli'ye, oğulları Agop'a benziyordu ve uygardılar. Köylü olarak sorunları aynıydı çevre köylerle: Ağa sorunu, toprak sorunu, kredi sorunu, sulama sorunu... Beklentileri, umutları da aynıydı.

Sonra Ermeni katliamı denilen olayları okudum, bulduğum kadarıyla. Geçen yüzyılın sonunda, yüzyılımızın başında, kardeş halkların; iki komşu köyün halkının; çocuklarının sünnetinde birbirinin kirvesi olan iki halkın, birbirlerine nasıl kırdırtıldığının, nasıl düşman edildiğinin hikâyesini; Doğu'da İngiliz emperyalizminin kanlı oyunlarını: Köylere geceyarısı baskınları, kundaktaki bebeler dahil nasıl kıtır kıtır kesildiği, nasıl ateşe verildiği köylerin... Ve galiba bu işte, ne Türkler, ne de Ermeniler birbirlerinden aşağı kalmamışlardı hiç. Hesabı tutulmaz bu işin. Ama emperyalizmin kışkırtmalarıyla, Doğu'da sorun çıkartma çabalarıyla, iki halk, ortak düşmanları olan ağaları, eşrafı, bir yana bırakıp birbirlerinin boğazına sarıldığında, en az Türkler kadar vahşiydi Ermeniler ve en az Ermeniler kadar acımasızdı Türkler. Halklar bir kez kıştırtılmaya görsünler... Emperyalistlerin, egemen güçlerin hesabı, oyunu, provokasyonu hep bu olmadı mı zaten?

Şimdi Türkiye halklarının sorunlarına sorun katmak, özellikle Doğu bölgesindeki düğümü bir kat daha çözülmez hale sokmak, uyanan, bilinçlenen, savaşıma atılan yığınların dikkatini «yapay» sorunlara çevirmek için, yeniden Ermeni meselesi yaratılıyor Türkiye'de ve dünyada. Tıpkı İtalya'nın CİA patentli Kızıl Tugaylarına, Türkiye'deki maceracı, terörist grupçuklara veya faşist çetelere benzeyen Ermeni Kurtuluş Orduları ve -dikkatinizi çekeriz- «Ülkücü Ermeniler» çıkarılıyor sahneye. Bunlar terörcü eylemlere girişiyor, elçileri öldürüyor ve tıpkı dünyanın dört bir yanındaki benzerleri gibi açıkça sergiliyorlar ardlarındaki faşist-emperyalist destekleri ve CİA patentini.

Amaç belli; amaç, bilinen amaç. Gerçek suçlu da belli: Emperyalizmin gizli açık servisleri...

Amaç, Türkiye halkının bilincini saptırmak, şovenizmi körüklemek, yığınların dikkatini temel sorunlardan ayırmak, yapay sorunlar yaratmak ve özellikle de Doğu bölgesini karıştırmak.

Türkiye halkı gibi, Türkiyeli yöneticiler de, eninde sonunda kendi başlarına patlayacak böyle bir oyuna gelmemeli, sözde Ermeni örgütlerinin altındaki o iyi tanınan kanlı eli görmesini bilmelidirler.

Oyun eski oyunudur emperyalizmin, halk düşmanlarının; Aman düşmeyelim bu tuzağa...

GEÇMİŞTE BUGÜN — 8 HAZİRAN

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

Amerika Atom silahı imalatını artırıyor

Amerika Atom Enerjisi Konseyinden bildirildiğine göre Birleşik Amerika atom silahları imalatına hız verilecektir.
(8 Haziran 1955 Tercüman)

İŞVERENLERE AĞIR İTHAMLAR YAPILDI

İstanbul Tekstil Sendikasının üç günden beri devam eden yıllık kongresi dün sona ermiş ve yeni idare kurulu seçilmiştir. Zaman zaman çok heyecanlı ve münakaşalı geçen kongrede işçilerin sert tenkitlerine uğrayan idare heyetinden, yeni seçimle 14 kişi değiştirildi.
(8 Haziran 1954 Akşam)

MECLİSTE İŞÇİLERİN VAZİYETİ GÖRÜŞÜLDÜ

Büyük Millet Meclisinde dün işçilerin durumu hakkındaki muhtelif sualler görüşülmüştür. Meclise bir takrir arz eden Hulusi Oral «Komünizmin işçiler arasında revaçta olmadığını söylemek benim için vazifedir» demiştir.
(8 Haziran 1948. Hürriyet)

KOMÜNİST TALEBELER HAPİSTE

Komünistlik suçundan zanlı olarak adliyeye verilen sekiz talebe hakkındaki dosyanın tetkiki bitmiştir. Görülen lüzum üzerine talebelerin tevkif edilmesi sorgu yargıçlığına bildirilmiştir.
(8 Haziran 1948. Hürriyet)

FAŞİSTLERLE KOMÜNİSTLER BİRBİRİNE GİRDİ

Binlerce kişi dün İngiliz faşistlerinin toplandıkları Olimpya Binasının etrafında birikmişlerdir. Toplantıdan sonra faşistlerle komünistler arasında boğuşmalar olmuştur. Polis intizamı iade etmek için sopalarla hücum etmek mecburiyetinde kalmıştır.
(8 Haziran 1937. Cumhuriyet)

İSPANYA KARIŞIYOR

İspanya'dan gelen haberler ülkedeki durumun karıştığını, sağ cenah mensuplarının bir hükümet darbesine hazırlandıklarını ifade ediyor.
(8 Haziran 1934. Milliyet)

TEKSTİL SENDİKASI İŞÇİLERİ KONGRESİ DÜN SONA ERDİ

Tekstil Başkanı «İşverenler mali kriz perdesi arkasına saklanıp devamlı olarak işçi çıkarıyorlar» dedi. Öteyandan tekstil, lâstik ve kauçuk işkollarındaki işsizlik tütün işkoluna da sirayet etmiştir. Tekel tarafından kiralanan bir fabrikada çalışan 120 kadın işçiye tazminatı bile verilmeden yol verilmiştir.
(8 Haziran 1959 Akşam)

TÜRKİYE-SOVYETLER İLİŞKİLERİ

Başbakan Adnan Menderes dün verdiği demeçte Türkiye - Sovyetler ilişkilerine değinmiş... «Bütün komşularımızla samimi ve dostane münasebetler idamesini arz etmekteyiz. Fakat bu arzunun tahakkuku yalnız bize değildir. Memleketimize karşı bir Rus tazyikinin her zaman artması ihtimali olduğunu unutmamak lazımdır.» demiştir. (8 Haziran 1950. Akşam)

TÜRK-AMERİKAN DOSTLUK CEMİYETİ KURULDU

'Cemiyet Kuruluş Beyannamesinde Türkiye Ortadoğu'da barışın ve istikrarın kalesi olarak duruyor.» deniliyor.
(8 Haziran 1949 Akşam)

SORUNLAR - GÖRÜŞLER

Cezaevlerinde yaşam

Mehmet SELÂHATTİN

Cezaevlerinde hükümlüler nasıl yaşar? Çok kimsenin sandığı gibi gününü saz çalmak, yanık türküler söylemekle mi geçirir?

Cezaevlerinde huzur yoktur ki hükümlüler sabahtan akşama kadar saz çalıp, yanık türküler söylesin. Gerçi, hükümlünün bütün saatleri tam bir aylaklık içinde geçer, yapacak hiçbir işi yoktur, ama öyle saz çalıp eğlenmeye de olanak sağlamaz cezaevleri. İmralı gibi iş esasına dayanan, hükümlünün boş vakitlerinde yararlı işlerle uğraşmasını sağlayan ceza kuruluşları pek fazla değildir.

Hükümlüler sosyal durumlarına, zenginlik veya fakirliklerine göre cezaevi içinde kendilerine bir yaşam tarzı bulmuşlar, onu sürdürüp gitmekle yetinmişlerdir. Parasız hükümlüler birkaç kuruş karşılığında kendilerine ücret ödeyenlere uşaklık etmekte, onların işlerini görmekte, yataklarını kaldırıp sermekte, koğuşlarını temizlemektedirler. Hükümlülerin kimisi ağalık, kimisi kabadayılıkla geçim yolunu bulmuşlardır. Dedikodu, birbirinin rahatını kaçırma, başkasının malını çalma, ırzına göz dikme, ölümle tehdit, öldürmeye teşebbüs, yaralama cezaevi atmosferinin ayrılmaz parçalarıdır. Orada, hemen herkes, gizli bir yerinde şiş, bıçak, tornavida veya benzeri bir silahla dolaşmaya zorunludur. Hükümlü, zannedildiği gibi bu silahları başkalarını öldürmek veya yaralamak için taşımaz. Çok kere kendini herhangi bir saldırıya karşı savunma silahı olarak saklar. Cezaevine bu araçlar kolayca sokulur. Ara sıra yapılan genel aramalarda bu silahlar toplansa da yarar sağlamaz. Kısa zamanda hükümlü yine silahlanacaktır. Yaşamak için, hayatta kalabilmek için bunu yapacaktır. Zira, cezaevlerinde güvenlik ve huzur yoktur. Hükümlü kendi kuvvetinden başka hiçbir yaşam güvencesine sahip değildir. Her an karşılaşacağı ölüm tehlikesiyle tedirgindir. Silahsız edemez.

Ceza çektirme kuruluşlarında silahtan başka, Ceza ve Tevkif Evleri Nizamnamesine göre sokulmaları yasak olan pek çok şey bulunur. Esrar bunların en önemlisidir. Bugüne kadar alınan hiçbir tedbir bunları önleyememiştir. Bu yolda alınan sıkı önlemler cezaevlerinin huzurunu büsbütün kaçırmış, sonu isyana kadar varan tedirginlikler doğurmuştur.

Cezaevlerinde en büyük uğraşı kumardır. İdare, ne kadar çabalasa bu kötülüğün önünü alamayacaktır. Günlerini, aylarını, hatta yıllarını hep aylak, yapacak hiçbir işi olmadan geçiren hükümlüler, ister istemez kendilerini kumara kaptırmışlardır. Bunu, bir kısmı can sıkıntısından, bir kısmı da kumarı kendisine geçim aracı edindiğinden yaparlar. Cezaevinde, gerektiğinde sabundan yapılmış zarlarla oynanan barbuttan tutun da tek mi çift mi, yazı mı tura mı oyunundan, bir güldürü yazarımızın anlattığı gibi bit yarıştırmasına kadar kumarın akla hayale gelmeyen çeşitleri oynanır. Böyle bir yaşamın kötülüklerini bilmem ki burada uzun uzun açıklamaya gerek var mı? İş esasına göre kurulmuş cezaevlerimiz çoğaltılmadıkça böyle sürüp gidecektir mapushanelerdeki yaşam.

Sırası gelmişken çocuk hükümlülerin durumundan da biraz bahsedeyim. Bizde ıslah evleri henüz gerçekleştirilmediğinden, onsekiz yaşından küçük suçlular da büyüklerin bulundukları cezaevlerine konur.

Durum, gerçekten yürekler acısıdır. Düzeltilmeye her kesten daha yetenekli olan bu körpe yavrucuklar o kadar korkunç koşullar altında cezalarını çekerler ki bir gün özgürlüklerine kavuştuklarında kendileri bile eski kişiliklerini görebilseler tanıyamaz olurlar. Cezaevleri bu çocuklar için birer kötülük okulu olur. Orada hırsızlık dersi alırlar, kumar öğrenirler, esrara alışırlar, bir kısmı kendilerinden daha yaşlı çocukların veya üç beş kuruş karşılığında diğer hükümlülerin cinsi isteklerine alet olurlar.

Sübyanlar koğuşundaki yaşam koşulları, çocukça arzularının kurbanı olup, nasılsa hata işlemiş bir çocuk için dayanılmaz karabasandır. Buradan bir gün kurtulduklarında evvelce taşıdıkları tinsel (manevi) değerlerinden pek çok şey kaybetmiş olarak evlerine, evleri yoksa acımasız kaldırımlara dönerler.

Kimse bunların elinden tutup iyiyi, doğruyu öğretmeyecek, kurtuluş koşullarını sağlamayacak, varsa, ailelerinin birer yüzkarası, toplum için canlı tehlikeler olarak orada, burada sürteceklerdir.

Toplum, işledikleri bir çocukluk hatasını bağışlamamış, hoşgörü ve anlayış yerine sert yumruğunu yüzlerine çarpmıştır. Bu çocuklar ikinci, üçüncü suçlarını işlediklerinde utanmaz, yüzsüz, arlanmaz yaratıklar olarak yeniden yargıcın önüne çıkacaklardır. Artık onların düzeltilmesi bir düş olmuştur. Kaldı ki onları düzeltme çabasına girişecek bir istek de yoktur. Olsa da bireysel kalmaya mahkûmdur. Bu bir düzen sorunudur. Günlük önlemlerle geçiştirilemeyen, köklü reformları gerektiren güç bir iştir.

TELEVİZYON

19.00 SINAVA DOĞRU
İzmir Televizyonunca hazırlanan ve ilkokul öğrencilerine yönelik program dizisinin bu bölümünde İzmir Bornova Kars İlkokulu öğrencileri köyde ve kentte yaşam konusunu tartışıyorlar.

19.30 GELİN TARTIŞALIM

19.45 SÜS TAKILARI
Televizyon Kültür Yayınları Şubesince hazırlanan Süs Takıları adlı dizi programın ikinci bölümünde Anadolu süs takılarının biçimsel, sosyal ve ekonomik nedenlerle geçirdiği evrelerin Osmanlı İmparatorluğu dğneminden günümüze değin olan bölümü inceleniyor. Bu bölümde ayrıca Osmanlı Sarayı süs takıları, yavaş yavaş kaybolmaya başlayan Anadolu halkı süs takıları ve bir tüketim toplumu haline dönüşen günümüzde biçimsel değerlerini günbegün kaybedip, salt birer tüketim aracı haline getirilen takılar, örnekler verilerek anlatılıyor.
Yapım-Yönetim: Seylan Sezgin.

20.30 HABERLER

21.05 BEŞ DAKİKA

21.10 DİNİ KONUŞMA
Regaip kandili dolayısıyla Diyanet işleri Başkanı Tayyar Altıkulaç'ın konuşması izlenecek.

21.20 ZENGİN VE YOKSUL
Sürekli filmin 30. bölümünde, Senatör Cordes'i senatodan atabilmek için Estıp'ın vasıtası ile Senatör Dillon tarafından açılan soruşturma başlar. Komisyon çeşitli tanıkları dinler ve hepsi de Rudi'yi suçlarlar..

21.55 TÜRK SANAT MÜZİĞİ BİR KONSER
İstanbul Televizyonunca hazırlanan programda Türk Sanat Müziği Solisti Güzide Kasacı'nın konseri izlenecek. Programda yeralan eserler şunlar: «Neydi Ne Oldu Halin, Hüsnüne Güvenme Ey Ruh-i Mahim, Bekledim Geleceksin Ömre Bedel An Gibi, Gözlerine Meftun Oldum, Hep Gözyaşı ve Elem son olarak da Gittiğin Yolları Yakın Sanarak.»

22.20 HABER PROĞRAM
TRT Haber Merkezince hazırlanan güncel bir konu ekranlara getiriliyor.

23.10 GÜNE BAKIŞ

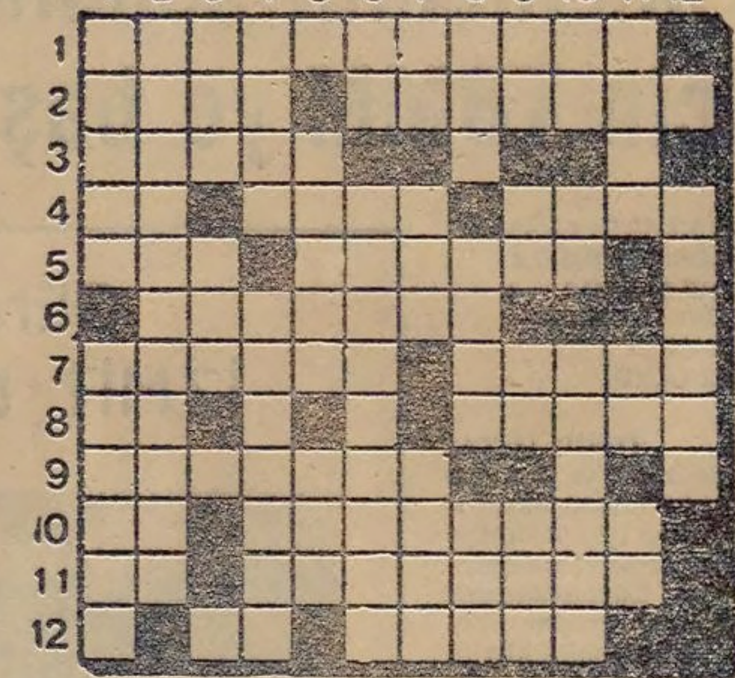
RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I
05.00 AÇILIŞ
07.02 Köye Haberler
09.02 Dost Elinden
10.01 ARKASI YARIN
14.02 Batı Müziği
[illegible].10 Öğle Üzeri
13.15 Oyun Havaları
16.05 Türküler Geçidi
17.02 Akşama Doğru
18.01 ÇOCUK BAHÇESİ
19.00 HABERLER
20.15 Saz Eserleri
23.00 HABERLER
23.10 Türküler Geçidi
01.00 KAPANIŞ

TRT II
08.00 GÜN BAŞLIYOR
09.00 OLAYLARIN İÇİNDEN
11.20 Gel Oyna Gül Oyna
12.20 Meslekler ve Okulları
13.00 HABERLER
14.15 Kent ve İnsan
16.20 ARKASI YARIN
18.30 Aile
19.00 HABERLER
21.00 Çigan Müziği
23.30 HABERLER
23.35 Gece Konseri
23.55 KAPANIŞ

TRT III
07.00 AÇILIŞ
08.00 Sabah İçin
10.00 Türk Yorumcuları
10.45 Folklorumuzdan
11.15 Öğleye Doğru
12.30 Caz Müziği
13.00 Konser Saati
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik Dünyasından
19.00 Anıların Müziği
19.45 Çigan Müziği
21.30 Çeşitli Sololar
22.00 Yurttan Sesler
24.00 Caz Dünyası
01.00 KAPANIŞ

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 — İstanbul'da, evlerinin çoğu gecekondu biçiminde olan, yani işçi sınıfının yoğun olduğu bir ilçe. 2 — Sularda yaşayan tekhücreli hayvanlara verilen genel ad - Şu andaki uğraşınız. 3 — TÖB-DER MYK'nun, İstanbul şube kongresinin 4 Haziranda devam edeceğinin açıklanması üzerine verdiği karar, veya iki mahkemenin TÖB-DER MYK'nun bu kararına karşı uyguladığı işlem. 4 — Bir nota - Uluslararası Kalkınma (!) ve İşbirliği (!) Örgütünün simgesi- Son yıllarda dolar karşısında sürekli değer kazanan para birimi. 5 — Kudret, iktidar - Türkiye'nin kuzey-batı bölgesine verilen bir ad. 6 — Gece denizde bir kıpırtı üzerine oluşan parıltı. 7 — Eskiden çok uygulanan bir dayak çeşidi - Üstümüze geçirdiğimiz eşyaların genel adı. 8 — İnsanların ustalıkla kullandıkları ve onları hayvanlardan ayıran en önemli organlardan biri - Beddua. 9 — Konser (öz Türkçe). 10 — Zalimin emri - Sonsuza dek. 11 — TERSİ, İngilizcede bay - Asalak bir hayvan. 12 — İşaret - Bir tapınak.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Batılı emperyalist ülkelerin çeşitli bahanelerle içişlerine müdahale ettikleri Afrika ülkesi - Türkiye'nin Kıbrıs'ın devlet biçimi konusundaki önerisi. 2 — Kapitalizmin, sosyalist devrimin arefesi olan en yüksek aşaması. 3 — Mecazî bir emir - Nöbetçinin kaçmak isteyen birine tek sözcükle uyarısı. 4 — Ülkemizde kurulu bir petrol şirketi - Kitle kırımı. 5 — TERSİ, İkinci adı «Çapek» olan ünlü bir Çek yazarı - En yalın telgraf. 6 — TERSİ, Kısaltmada bayan - İşçilerin büyük çoğunluğunun hâlâ tatil yapmayıp çalıştığı gün. 7 — İşaret sıfatı - Bir devlet kuruluşunun simgesi - Kemiğin içindeki. 8 — Yüce - Melodi - TERSİ Bir soru (iki sözcük). 9 — TERSİ, İngiliz erkeğinin ünvanı - Kısaltmada, «Marksçı - Leninci» - Vilâyet - Ego. 10 — Sodyum'un simgesi - Eşek anırması - TERSİ, Büyük erkek kardeş. 11 — TERSİ, Cayma - Kalay'ın simgesi - TERSİ, Bazı ocakların bayrağı olmuş hayvan. 12 — TERSİ, Eski püskü şeyler.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 — Determinizm. 2 — Erek - Üret'm. 3 — rK - Safari. 4 — Sevr - İbare. 5 — Bu - Mahir. 6 — EMO - Ad - Ar - eM. 7 — Yuha - Ann - İyi. 8 — Lr - ItA - Eren. 9 — İspat - kitA. 10 — Kainat - İm - Kİ. 11 — Yb - İveiA. 12 — Mala - An - Kar.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Derebeylik. 2 — Erk - Umursama. 3 — Te - Oh - Pi. 4 — Eksen - Alanya. 5 —Av - ıtaB. 6 — Müfredat. 7 — IBA - naT - nİ. 8 — Neriman - İv.9 — İtibar - Ekmek. 10 — zİ -Ah - İrİ - La. 11 — MM - Riayetkâr. 12 — Terminal.

ABD Senatörü Mc Govern Carter'ın dış politikasını eleştirdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD senatörlerinden George Mc Govern, televizyonda yaptığı konuşmada, Carter yönetiminin izlediği dış politikayı eleştirmiştir. Senatör, «Carter, sağcı çevrelerin bir dalga gibi kabaran anti-komünizm histerilerinin kurbanı olmuştur» demiştir.

Mc Govern, Sovyetler Birliği ile yürütülen stratejik silahların sınırlandırılması görüşmelerinin acilen sonuçlandırılması gerekliliğine de dikkat çekmiş, «SALT Anlaşmasının imzalanması, hem ABD'nin, hem Sovyetler Birliği'nin hem de dünya halklarının yararınadır» demiştir.

Mc Govern, geçen hafta ta bir açıklama yapmış, Carter'ın Danışmanı Brzezinski'nin demeç ve hareketlerini sert bir dille eleştirmişti.

kısa kısa

BONN

Federal Alman Ordusunda görevli iki subay, 1 Mayıs 1978 gösterilene katıldıkları için mahkeme önüne çıkarılmışlardır. Savcının, subaylar hakkında hapis ve para cezası talebinde bulunduğu bildirilmiştir.

LİZBON

Geleneksel Lizbon 19.Fuarı, 50 ülkeden çeşitli firmaların ve kuruluşların katılmasıyla açılmıştır.

KABİL

Afganistan'da, tarihte ilk kez Dünya Çocuklar Günü kutlanmıştır. Dünya Çocuklar Günü nedeniyle Afgan çocuklarına armağanlar verilmiş ve çocukların savaşsız ve sömürüsüz bir dünyada yaşamalarının sağlanması istenmiştir.

PARİS

Fransa'nın Tours kentinde bir kadın, bir batında 6 bebek birden doğurmuştur. Bebeklerin ikisinin, doğumdan hemen sonra öldükleri, diğer dördünün ve annenin sağlık durumlarının iyi olduğu haber verilmiştir.

TORONTO

ABD'nin Nötron Bombasını üretme, Batı Avrupa ülkelerine yerleştirme planlarını protesto etmek için geçen hafta sonunda İsveç, Kanada, Japonya, Finlandiya'da gösteriler ve toplantılar yapılmıştır. Özellikle Toronto ve Stockholm'da yapılan mitinglerin çok kalabalık geçtiği ve onbinlerce kişinin «Nötron Bombasına Hayır» diye bağırdığı haber verilmektedir.

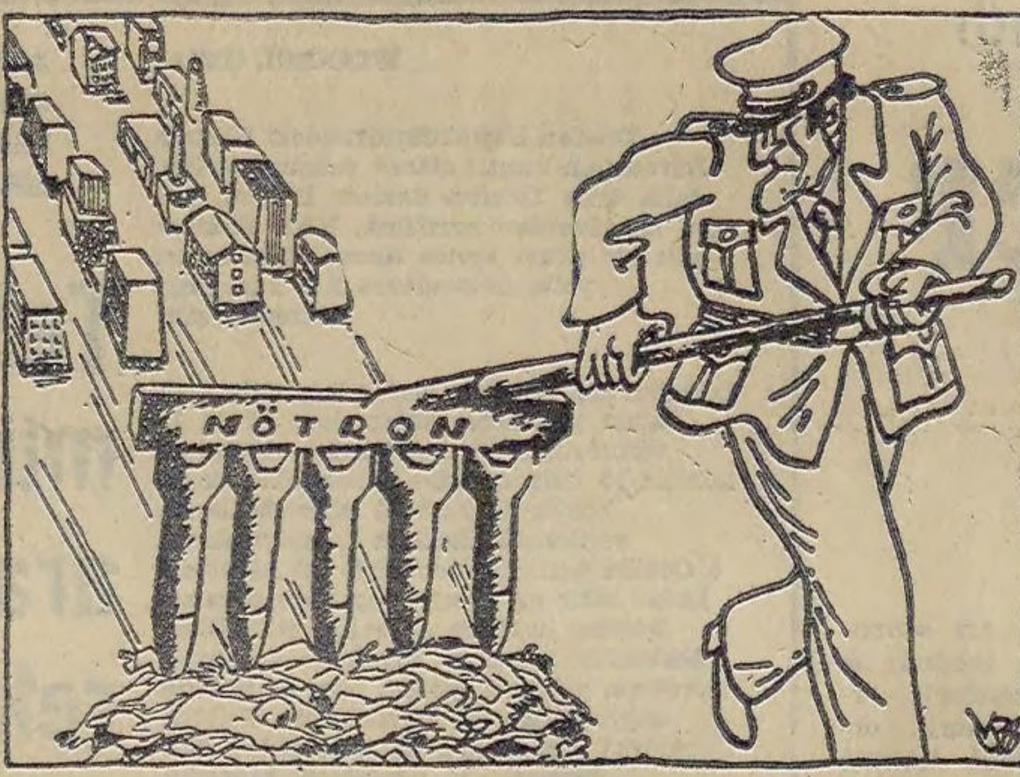
HELSİNKİ

Finlandiya Komünist Partisinin 18. Kongresi sona ermiş ve Arne Saarinen yeniden parti başkanlığına seçilmiştir. Kongre, sosyalistleri ve merkezcileri demokratik haklar için savaş ve eylem birliğine çağıran bir bildiri yayınlamıştır. Ayrıca, Finlandiya Komünist Partisi'nin 60. kuruluş yılı nedeni ile Helsinki'de bir miting yapılmıştır.

STOCKHOLM

İsveç Kralı Carl Gustav ile Kraliçe Silvia SSCB'ye yapacakları bir haftalık resmi ziyarete bugün başlayacaklardır. İsveç kraliyet ailesinin bu ziyareti iki ülke arasındaki çözümlenmeyen aile birleşmeleri davalarının gerginleştiği bir zamana gelmektedir.

SSCB'ye bir İsveç hükümdarının yapacağı ilk resmi ziyarete Dışişleri Bakanı Karın Soder de katılacak ve SSCB Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko ile görüşecektir.

Tanzanya, ırkçıları koruyan şirketleri millileştirecek

★ DEVLET BAŞKANI, LONRKO ŞİRKETİNİ UYARDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tanzanya, Rodezya ve Güney Afrika'ya karşı BM tarafından alınan kararlara uymadığı için bir İngiliz şirketinin Tanzanya'daki faaliyetlerini durdurmasını ve varlığını Tanzanya Hükümetine satmasını istemiş, bu işlem içinde üç ay süre tanımıştır.

Kararı açıklayan Tanzanya Devlet Başkanı Dr. Julius Nyerere, Lonrho adındaki madencilik ve ticaret şirketinin, bağımsız Afrika ülkelerinin bir dostu gibi tavır takınmaya çalıştığını, ancak Afrika'nın güneyinde verilen bağımsızlık savaşımlarını baltalamakta olduğunu belirtmiştir.

Nyerere, Lonrho'nun Rodezya'daki ve Güney Afrika'daki faaliyetlerini genişlettiğini ve bu ülkelerdeki alt şirketlerini her zaman desteklemiş olduğunu eklemiştir.

Bilindiği gibi Birleşmiş Milletler, Güney Afrika'ya ambargo konması ve ırkçı uygulamalara son verilinceye kadar Afrika'nın güneyindeki rejimlere yardım edilmemesi yolunda bir karar almıştı. Karar, Batılı ülkeler tarafından uygulanmamaktadır.

Mobutu Rejimi Şaba'daki cinayetlerini sürdürüyor

★ ABD ZAİRE'DE «EĞİTİM MERKEZİ» ADI ALTINDA ÜSLER KURUYOR

★ ABD ÇEŞİTLİ AFRİKA ÜLKELERİNE 325 UZMAN GÖNDERDİ

★ LİBYA VE CEZAYİR DEVLET BAŞKANLARI EMPERYALİZMİN AFRİKA POLİTİKASINI ELEŞTİRDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zaire'nin Şaba eyaletinde Başkan Mobutu'ya karşı ayaklanan halka, Zaire birliklerinin ve emperyalist ülkelerin askerlerinin toplu kırıma giriştikleri, yağma ve işkence yaptıkları, kadın, çocuk ve ihtiyarlar dahil, binierce kişiyi öldürmekte oldukları bildirilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nin ise, Zaire'de asker bulundurmadığını açıklamasına karşın bu ülkede, «eğitim merkezi» adı altında askeri üsler kurmaya devam ettiği öğrenilmiştir.

Ayrıca ABD, Zaire'ye yapılan müdahale ile ilgili olarak Afrika'nın çeşitli ülkelerine 325 askeri uzman göndermiştir. Bunlardan 72'si Zaire'ye gelmişler, Fas askerlerinin Zaire'ye yerleştirilmesi işlerine yardım etmeye başlamıştır. Geri kalanlar, yabancı askerlerin Zaire'ye aktarılması için kurulan hava köprüsü işlerini yürütmek üzere diğer Afrika ülkelerine gönderilmişlerdir.

Bu arada, Libya Devlet Başkanı Kaddafi ile Cezayır Devlet Başkanı Bumedyen arasında yapılan bir görüşmeden sonra yapılan açıklamada, emperyalizmin Afrika politikası sert bir biçimde eleştirilmiş ve Afrika halklarının ve onun örgütlerinin güçlendirilmesinin gerektiği belirtilmiştir.

Öteyandan NATO ülkelerinin Afrika'ya yaptıkları silahlı müdahaleyi protesto etmek için Paris'te binlerce kişinin katıldığı bir miting yapılmıştır. Göstericiler Fransa Hükümetinden de, Afrika'daki yeni sömürgeci maceralara son vermesini istemişlerdir.

bir dakika

17 yaşındaki bir İngiliz, 39 yaşındaki bir kadınla evlenince, oğlundan küçük baba ünvanına kavuşmuş. Çünkü üvey oğlu kendisinden tam bir yaş büyük olup 18 yaşın daymış. Ayrıca, daha önce iki kez evlenmiş olan karısı, onu bir gün de ikiz torun sahibi yapmış.

Savak yeniden düzenleniyor

TAHRAN, (THA)

İran Şahı, rejimin temel direği olarak bilinen Gizli İstihbarat Örgütü SAVAK'ın başına İran ordusunun k..., casusluk bölümü şefi olan General Nasır Moghadam'ı atamıştır.

Şah, SAVAK başkanı olan General Nimetullah Nasırı'yı İran'daki olayların önünü alamadığı için görevinden uzaklaştırmış ve Pakistan'a büyükelçi olarak atamıştı.

Nasırı'nın yerini alacak olan Moghadam, SAVAK'ın kuruluşundan bu yana dördüncü başkanı olacaktır. Meslektaşları tarafından basit bir asker olarak tanımlanan General Nasır Moghadam'ın başkanlığa atanmasını izleyen günlerde SAVAK'ta büyük çapta değişikliklere gidilmesi ve örgütün tümüyle yeni baştan düzenlenmesi beklenmektedir.

Fransız Parlamentosu Dışişleri Komisyonundaki tartışmaları açıklıyoruz

Fransa Dışişleri Bakanı Guiringaud:

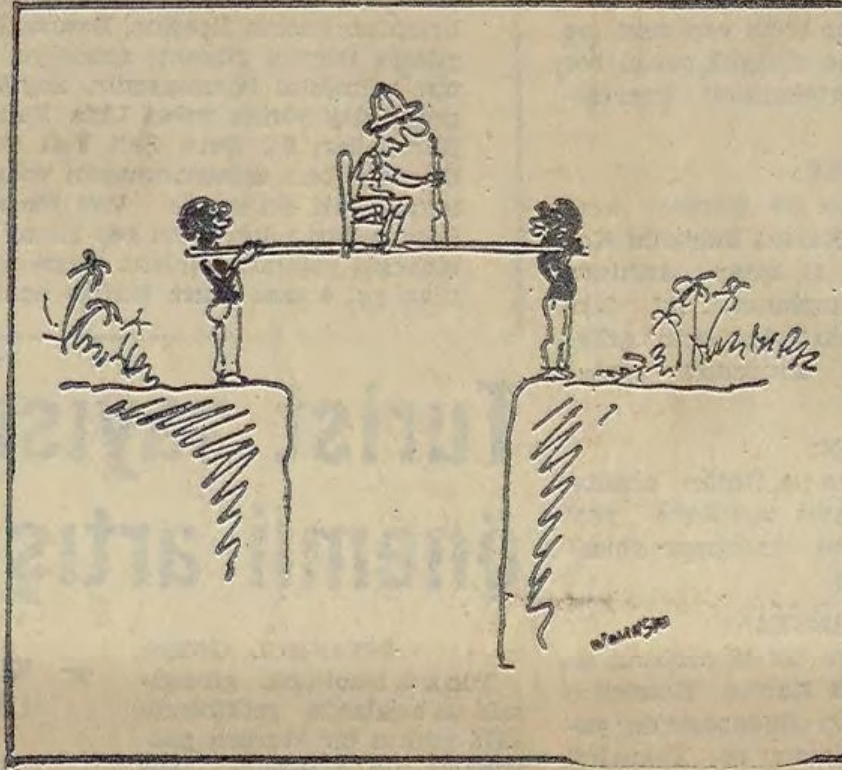
— MOBUTU YETENEKSİZDİR

— MOBUTU'NUN AÇIKLAMALARINA İTİBAR EDEMEYİZ

— KÜBALILARIN ZAİRE'DE BULUNDUKLARINA İLİŞKİN DELİL YOK

— ZAİRELİ BİRLİKLERİN AVRUPALILARI VE AFRİKALILARI KATLETTİKLERİNİ BİLİYORUZ.

— AMA...

Geçen hafta içerisinde toplanan Fransa Parlamentosu Dışişleri Komisyonunda Fransa Dışişleri Bakanı M. de Guiringuad ile Fransız Komünist Partisi Milletvekili Luis Odru arasında ilginç tartışmalar oldu. Bu tartışmalarda nelerin konuşulduğunu FKP Milletvekili Odru, daha sonra l' Humanité Gazetesinde şöyle anlattı:

«Toplantı başladığı sırada Mobutu, Avrupalıların Zaire'nin Şaba eyaletinde kaçırılıp öldürüldüklerini yeni açıklamıştı. Bu konuda Dışişleri Bakanına sorular yöneltildi. Guirinaud şöyle dedi:

— Mobutu'nun bu açıklamalarına itibar etmemiz için hiçbir neden yoktur.

Dışişleri Komisyonunda, uzun uzun Mobutu'nun kişiliği üzerinde duruldu. Giscardcı çoğunluk bu konuda çok ilginç şeyler söylediler:

— Mobutu yeteneksizdir, kokuşmuş bir düzeni temsil ediyor. Üstelik de Zaire halkı onu hiç sevmiyor.

Bunun üzerine dayanamayarak söz aldım. Fransız Hükümetinin Mobutu'yu bir kahraman gibi karşıladığını hatırlatarak: «Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu?» diye sordum.

Dışişleri Bakanı Guiringaud şöyle dedi:

— Mobutu rejiminin çok zayıf olduğunu biliyoruz. Ama şu anda başka bir alternatif yok. Bu nedenle Mobutu'yu göklere çıkarmaya mecburuz.

Şaba'ya gönderilen paraşütçü birliklerinin hangi anlaşmalar sonucu gönderildiğini ve bunun yasal olup olmadığını sordum. Dışişleri Bakanı, bu soruya pek hayret etti. Sonra da biraz kağıtlarını karıştırdıktan sonra şöyle dedi:

— Efendim, sorunuz boşuna yöneltilmiş bir sorudur. Çünkü bizim Zaire ile imzalanmış özel bir anlaşmamız vardır. Bir milletvekili olarak sizin bunu bilmeniz gerekir. Yoksa Dışişleri Komisyonunda işiniz ne?

Bildiğiniz gibi, 22 Mayıs 1974 tarihli Fransa-Zaire işbirliği anlaşması, askerlerimizin neden Şaba'da bulunduklarını açıklamaya yeter de artar bile.

Giscardcıların en ilkel taktiğidir bu. Karşılarındakileri hemen bilgisizlikle suçlayıp, işin içinden çıkabileceklerini sanırlar. Söz aldım ve haklı olduğu yanıtı verdim:

«Benim bildiğim ve sizin unuttuğunuz kadarıyla, sözünü ettiğiniz anlaşma, henüz Fransız Parlamentosundan geçmemiştir. Yani Fransız paraşütçülerinin Şaba'da neden bulunduklarına kanıt olarak gösterdiğiniz işbirliği anlaşması, Fransızların iradelerini temsil eden parlamentonun onayını almamıştır. Demek ki, bu durumdan yalnızca hükümet sorumludur. Siz sorumlusunuz.»

Derken tartışmalar, Kübalılar üzerinde dolanmaya başladı. Kübalılar aşağı, Kübalılar yukarı, herkes verip veriştiriyordu. Bakana, komisyon toplantısında hakları nda bu kadar konuşulan Kübalıların Zaire'deki varlıklarına ilişkin soru yönelttim.

— Bu olaylara, Kübalıların karıştığına ilişkin elimizde hiçbir kanıt yok. Ama bu tür kampanyalar her zaman iyidir.

Yine söz, katledilen beyazlardan açıldı. Bakana, Mobutu askerlerinin neler yaptıklarını sorduk bu kez de.

— Maalesef bazı Zairelik birliklerin Avrupalıları ve Afrikalıları katlettiklerini, yağma hareketlerine giriştiklerini biliyoruz. Ama Zaire bizim için önemli. Bunlara göz yummak gerek. Zaire, Afrika kıtasındaki denge için çok önemlidir. Elimizden çıkaramayız.

Milletvekilleri ve sendikacılar somut silahsızlanma önlemleri istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin New York kentinde, Dünya Barış Konseyinin himayesinde toplanan Uluslararası Milletvekilleri ve Sendikacılar Konferansı çalışmalarını tamamlamıştır.

Toplantıya, İngiltere, Fransa, ABD, SSCB, Kıbrıs, Yunanistan, Kanada ve Latin Amerika ülkelerinin parlamenterleri ve sendikacıları katılmışlardır.

Konferans sonunda yayınlanan bildiride, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Silahsızlanma Toplantısında yararlı ve somut önlemler alınması ve Nötron Bombasının üretiminin kesinlikle yasaklanması istenmiştir.

UNESCO dünyanın en yeşil kentinin Moskova olduğunu açıkladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler'e bağlı UNESCO tarafından yapılan açıklamaya göre, dünyanın en yeşil kenti Moskova'dır. Sovyetler Birliği'nin en büyük sanayi merkezinde bulunan kentin korunması için, fabrikaların bacalarına filtreler takıldığı, yakıtların ona göre düzenlendiği, bütün bunların sonucu olarak da kentin havasının her yıl daha da temizlendiği bildirilmiştir.

OPEC petrol bakanları Cenevre'de toplanıyor

CENEVRE (ANKA)

Kısa adı OPEC olan Petrol İhraç Eden Ülkeler Topluluğu üyesi ülkelerin petrol bakanları, 17-18 Haziran'da Cenevre'de yeniden toplanacaklardır. OPEC Genel Sekreteri Adu Jardah, toplantının olağan olduğunu bildirmiştir.

Gözlemciler, petrol bakanları toplantısında petrol fiyatlaması konusundaki fikir ayrılıklarının yoğun bir biçimde tartışılacağını bildiriyorlar.

KIBRIS MEKTUBU

Hasan KÂMIL

Sarı tepki ve düşündürdükleri

Kuzey Kıbrıs'ta, içinde bulunduğumuz günlerin önemli yerel sorunlarından biri de UBP'nin keyfi bir kararla ekmek fiyatlarına yaptığı zamdır. Fiyat Tespit Komisyonunun görüşü alınmadan ve Resmi Gazete'de yayınlanmadan yürürlüğe konan bu zam, başta emekçi halkımız olmak üzere tüm dar gelirlilerin haklı tepkisiyle karşılaştı. Direnişler, işi yavaşlatmalar ve Meclis Binası önünde kısa süreli toplanmalarla sürdürülen yoğun tepkiler, zaman zaman sert çıkışlı eylemlere dönüştü.

Halk, mutfağına el uzatanlara gerekli yanıtı verecektir elbet. Tepkiler bunun açık bir kanıtıdır. Ne var ki, ekmek zammına yapılan tepkilerden sözederken, UBP'nin bu sıkışık durumu -şimdilik- nasıl atlattığına da değinmeden edemeyeceğiz. Bunu söylerken, sermayenin sadık dostu TÜRK-SEN'in ekmek zammı üzerine gösterdiği yapay tepkiyi ele alacağız demektir.

İşbirlikçi-gerici UBP iktidarının daha başından beri sarı sendika TÜRK-SEN yöneticileriyle içli-dışlı olduğu bilinmektedir. Genel ve yerel seçimlerde UBP ile işbirliği yapacaklarını açıklamaları ise, TÜRK-SEN'in yapısını açıklığa kavuşturmuştu. İyi ilişkilerinin bir göstergesi, TÜRK-SEN'li sendika ağaları bugün Mecliste UBP'li Milletvekilleri olarak işçi sınıfının çıkarlarını savunmak durumundadırlar. Oysa ekmeğe yapılmak istenen zamma ilişkin tartışmaların başladığı sıralarda TÜRK-SEN'li Milletvekilleri soruna taraf olmaktan kaçınmışlar, sessizliği yeğ tutmuşlardı. Gerçekte bu tavırları bizi şaşırtmadı. İşçi sınıfını yıllardır savaşımdan uzak tutarak sermayeye büyük yararlar sağlayan bir sendikanın değişik bir tavır alması beklenemezdi.

Ancak, işçi sınıfının çıkarlarına taban tabana zıt tavırlar almasıyla tanınan TÜRK-SEN'in ekmeğe yapılan zamdan sonra fırsatçı bir tavırla ön plâna geçmek ve soruna sahip çıkmak istemesi çoğu kişiyi şaşırtmadı da değil. TÜRK-SEN'e ne oluyordu? Böylesine bir çıkış göstermesindeki gerçek payı neydi?. Herkes bu sorulara bir yanıt arıyordu.

Uzun boylu arayışa gerek yoktu aslında. İşçi sınıfını politika dışı tutmanın şampiyonluğunu yapan bu sarı sendika, işçi sınıfının politik iktidarını gerçekleştirmek ve üretim araçlarının özel mülkiyetine son vermenin savaşımını veren devrimci sendika DEV-İŞ karşısında çözülmüşlüğüne bir çare aramaktadır. Devrimci sendikacılık anlayışıyla işçi sınıfının ekonomik ve politik savaşımını birlikte yürüten DEV-İŞ'e olan katılımlar, sermayenin politik örgütünü olduğu kadar, işçi sınıfını sermayenin kuyruğuna takan sarı sendika TÜRK-SEN'i de düşündürmektedir.

TÜRK-SEN'in giderek azalan etkinliğine taze kan taşımak için tezgâhlanan oyunlara bu kez de ekmek zammı eklendi. Sendika yöneticileri, toplayabildikleri kitleyi Meclis önüne getirerek gösteriye başladı. Gösterilerin akışı, istenilen yönde olmadı. Taşınan pankartlar, haykırılan sloganlar Kıbrıs emekçi halkının bu iki düşmanının yüreklerine korku saldı. UBP-TÜRK-SEN işbirlikçileri kaş yapayım derken göz mü çıkarıyorlardı yoksa? Öyle ya, Meclis önüne toplanan işçiler, «Dört Yıldır Özgür Değil Acız,» «Hükûmet İstifa» diyorlardı.

TÜRK-SEN, yitirdiği saygınlığı kazanayım derken, UBP'nin başına olmadık işler açıyordu ama Kıbrıs emekçi halkı işçi sınıfını sermayenin hizmetine sokan sarı sendikalarla sorunlarına köklü çözümler getirilemeyeceğinin bilincindedir. Bu nedenle sinsi işbirlikçilerin ipliğini pazara sürmenin yolunun gerçek sendikalarında örgütlenmekten geçtiğini bilmektedirler. Kıbrıs emekçi halkının, bozuk düzene karşı verilen savaşımı, UBP ve TÜRK-SEN gibi kuruluşların suratlarına bir şamar olacağını müjdelemektedir.

Nazi savaş suçlusu kime iade edilecek?

★ KARARI, BREZİLYA YÜKSEK MAHKEMESİ VERECEK

★ F. ALMANYA, AVUSTURYA VE POLONYA BAŞVURUDA BULUNDU

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Brezilya'da 30 Mayısta ele geçirilen Nazi savaş suçlusu Gustav Franz Wagner'in kendilerine verilmesi için Federal Almanya ve Avusturya'dan sonra Polonya da Brezilya Hükümetine başvuruda bulunmuştur.

3 ülkenin başvurusu, Wagner'in durumunu incelemekte olan Brezilya Yüksek Mahkemesi tarafından karara bağlanacaktır.

Öteyandan halen gözaltında bulundurulan «Treblinka Kasabı» Wagner, polisin kendisinin gazetecilerle görüştürüleceğini söylemesinden sonra bir kalp krizi geçirmiş ve tedavi altına alınmıştır.

Gustav Wagner, kendisini teşhis eden Stanislav Szmajzner'i de ölümle tehdit etmiştir.

Szmajzner'in daha önce de, yüz binlerce kişinin öldürüldüğü Sobibor ve Treblinka toplama kamplarının komutanı olan Franz Stangl'ı da teşhis ettiği bildirilmektedir.

Bu arada, Brezilya'da halen 16 tane Nazi savaş suçlusunun bulunduğunun sanıldığı ve Wagner'in bu konu hakkında sorguya çekildiği bildirilmektedir.

ürün
SOSYALİST DERGİ

48. (HAZİRAN) SAYISINDA

* TKP MK Plenumu Toplandı * İ. Bilen'in 1 Mayıs Konuşması * İ. Bilen'in Son Gelişmelerle İlgili Demeci * TKP'nin Politik Etkinliği * Doğuya Kayan Terör ve Provokasyonlar * Nötron Bombasına Karşı * Karl Marks ve Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi * İ. Bilen'in Kısa Biyografisi (II) * Nâzım Hikmet ve Orhan Kemal'i Anıyoruz * 1. Büyük Kongremiz Onurumuz Olacaktır - A. TAŞ * «1 Mayıs 78 ve İkinci Güneş * Toprak Reformu Üzerine - K. AKSU * Emperyalizmin Maden Yağması - A. ARAKLIOĞLU * 9. Dünya Sendikalar Kongresi.

Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM

Çeşitli ülkelerle ikili ticaret ve kredi anlaşması imzalandı

İkili ekonomik ilişkiler yoğunluk kazandı

ANKARA (ANKA)

Yeni hükümetin kurulmasının ardından ikili ekonomik ilişkilere ağırlık verilmiş, beş ülkeyle başbakanlar düzeyinde olmak üzere toplam ondört ülke ile ikili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi konusunda görüşbirliğine varılmıştır.

Bir bölümünün ikili ticari ilişkilerin geliştirilmesi çabalarına dayandığı yoğun temaslar sırasında kredi ve ortak yatırım projeleri üzerinde de durulmuştur.

Yeni hükümetin kurulmasının ardından ikili temaslarla geliştirilen ekonomik işbirliği faaliyetleri şöyle olmuştur:

FEDERAL ALMANYA:

Başbakan Bülent Ecevit'in Federal Almanya'ya yaptığı ziyaret sırasında sürdürülen ekonomik görüşmeler sonunda 100 milyon marklık acil yardım kredisi sağlanmıştır. Bu kredi 30 yılda geri ödenecek ve yüzde 2,5 faizli olacaktır. 13 Mayıs'ta tamamlanan ziyareti öncesinde de Devlet Bakanı Hikmet Çetin 130 milyon marklık bir kredi anlaşması imzalamıştı.

YUGOSLAVYA:

13-16 Nisan arasında Başbakan Bülent Ecevit'in Yugoslavya'ya yaptığı gezi sırasında iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari işbirliğinin geliştirilmesi konusu üzerinde durulmuştur.

BULGARİSTAN:

Hükümetin kurulmasının ardından Türkiye ile Bulgaristan arasında yoğun ikili ilişkiler geliştirilmiştir. 9 Nisan tarihinde Türkiye ile Bulgaristan arasındaki Karma Nakliyat Komitesi Toplantısı tamamlanmış ve Ulaştırma Bakanı Güneş Öngüt, posta ve telekominikasyon konusunda bir işbirliği anlaşması imzalamıştır.

Daha sonra Ecevit, Bulgaristan'a gitmiştir. 5 Mayıs tarihinde imzalanan Ekonomik İşbirliği Belgesinde, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması ve ortak yatırımlar konusunda görüşbirliği sağlandığı belirtilmiştir.

ROMANYA:

27 Nisan tarihinde Romanya Başbakanı Manescu Türkiye'ye gelmiştir. Görüşmeler sonunda yayımlanan ortak bildiride, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirileceği belirtilmiş ve Romanya'nın, Orta Anadolu Rafineri si ile Yumurtalık - Kırıkkale Petrol Boru Hattı, Mazıdağ Fosfat Tesisleri, Ankara Merkezi Isıtma Projesi hakkında finansman katkısı olacağı açıklanmıştır.

SOVYETLER BİRLİĞİ:

Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması çerçevesinde 19. Dönem Protokolu 5 Nisan tarihinde Ankara'da imzalandı.

LİBYA:

Hükümet kurulmasından kısa bir süre sonra Libya Hükümet Başkanı Callud'un Türkiye'ye gelişiyle hızlanan ilişkilerin ardından 3 Nisan tarihinde teknik düzeyde bir Libya heyeti Ankara'ya gelmiştir. Bu görüşmeler sırasında çerçevesi çizilen İşbirliği ve Mali Yardım Anlaşması 2 Mayıs tarihinde Devlet Bakanı Hikmet Çetin tarafından Libya'da imzalanmıştır. Anlaşmayla Türkiye'ye 100 milyon dolar kredi verilmesi ve 47 milyon dolarlık petrol borcunun ertelenmesi öngörülmüştür.

NORVEÇ:

Türkiye ile Norveç arasındaki Karma Ekonomi Komisyonu 11 Nisan tarihinde Oslo'da toplanmış, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi konusunu görüşmüştür.

ÜRDÜN:

Türkiye ile Ürdün arasında 3 Mayıs tarihinde yeni bir ticaret anlaşması imzalanmıştır.

MACARİSTAN:

Türkiye ile Macaristan arasındaki Karma Komisyon Toplantısı Budapeşte'de yapılmış, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp iki ülke arasında ilişkilerin geliştirilmesi konusuna bir işbirliği protokolu imzalamıştır.

FİNLANDİYA:

Türkiye ile Finlandiya arasındaki Karma Komisyon Toplantısı mayıs ayı sonunda Helsinki'de yapılmış ve madencilik, metalurji ormadencilik, metalurji, orile turizm alanında işbirliği konusunda görüş birliğine varılmıştır.

KÜBA:

Küba, Ankara'ya bir elçi tayin etmiş, elçi ile Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler arasında yapılan görüşmeler sonunda iki ülke arasında ticari ilişkilerin canlandırılması için gerekli girişimlere başlanması konusunda görüş birliği sağlanmıştır.

City Bank'ın 100 milyon dolarlık kredi önerisi kesinleşti

★ BANKANIN TÜRKİYE'YE VERECEĞİ 100 MİLYON DOLAR TUTARINDAKİ KREDİ, BELLİ FİRMALARIN BORÇLARININ ERTELENMESİ VE YENİ İTHAL TALEPLERİNİN KARŞILANMASINDA KULLANILACAK

City Bank'ın Türkiye'ye vermeyi [illegible] 100 milyon dolar tutarındaki kredi banka tarafından belirlenecek firmaların [illegible]'den olan alacaklarının ödenmesi ve yeni ithal taleplerinin karşılanması için kullanılacaktır.

City Bank temsilcileri, dün [illegible] Bakanlığı ve Merkez Bankası ilgilileriyle bir toplantı yapacaktır. Toplantıda, firmalar ve [illegible] öngörülen krediler üzerinde görüşmeler yapılacak ve kredi anlaşması sonu[illegible]dırılacaktır. A[illegible] kredinin 50 milyon dolarlık bölümü borçların k[illegible]ması, 50 milyon dolarlık bölümüde aynı firmala[illegible] ithalatı için kullanılacaktır.

City Bank'ın Türkiye'ye açacağı kredi iki yıl ödemesiz altı yıl vadeli olacak, faizi de Avrupa para piyasalarında geçerli f[illegible] yüzde 1,5 üzerinde belirlenecektir. Yapılacak anlaşmaya göre, kredi karşılığı yüzde [illegible] masraf, aynı miktar d[illegible] komisyon ödemeyecektir.

City Bank ilgilileri, firmalara ve [illegible] borçlar hakkında sağlanacak mütabakatın ardında kredi işleminin beklenen sonucu vermesi halinde aynı miktarda yeni kredi açılabileceğini Maliye Bakanlığı yetkililerine bildirmişlerdir.

4. kalkınma dönemine 2,5 milyon işsizle giriyoruz

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye'nin Dördüncü [illegible] Dönemine girme[illegible] [illegible]dığı şu günlerde ülkedeki toplam i[illegible] oranının, yüzde 13'ü aşarak, tırmanmakta olduğu anlaşılı[illegible]tır. Devlet Planlama Teşkilâtının resmi istatistiklerinden alınan bilgilere göre, ülkemizde şu anda 2,5 milyon kadar olan işsiz sayısının giderek artacağı tahmin edilmektedir.

Konu ile ilgili olarak yapılan araştırmalarda, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde, ülkedeki toplam yurtiçi işgücü fazlasının oran olarak önemini koruduğu ve işsizliğin yüzde 13.1 [illegible] bir düzeyde k[illegible] görülmüştür.

[illegible] göre, 1977 Eylül'ünden Ekim'ine devredilen, İş ve İşçi Bulma Kurumuna kayıtlı işsizler sayısı, 206 bin kişidir. DPT'nin tahminlerine göre ise, Ekim 1977'de ülkedeki gerçek açık iş siz sayısının en az 241 bin kişi olduğu tahmin edilmektedir. Buna [illegible] olarak, 1 milyon 136 bin iş arayan işsiz ve aynı anda tarımdaki işgücü fazlasının da 740 bin kişi kadar olduğu tahmin edilm[illegible]r. Böylece 2 milyon 117 bin kişi kadar «işgücü fazlası» sayısına ulaşmaktadır.

Bu arada yine DPT'na göre, 1978 yılında işgücü fazlasının 2 milyon 117 bin kişiden 2,5 milyona yaklaşacağı bununda oran olarak, yurtiçi sivil işgücü fazlasının yüzde 13.1'den yüzde 13.4'e yükselmesi beklenmektedir.

Öteyandan, 1962 yılına dönüldüğünde, Birinci Plan Dönemi başında toplam yurtiçi işgücü fazlasının yüzde 11.0 veya miktar olarak 1.5 milyon kişi bulunduğu görülecektir ki, bu da şimdiye kadar geçirilen planlı kalkınma dönemlerinde, işsizlik s[illegible]nunu çözümleyebilecek hiçbir köklü çözüm getirilemediğini ve getirilemeyeceğini gösterecektir.

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünden

Tahmini bedeli 3.820.100.— TL. geçici teminatı 128.353.— TL. olan 78-2075-1 dosya numaralı 13 kalemde yazılı 4840 adet pistonun imal ettirilerek satınalınması 2490 sayılı kanunun 31. maddesine göre Kapalı Zarf Usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 22.6.1978 Perşembe günü saat 16.00'da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesi Müdürlüğü'nde yapılacaktır. Şartnamesi aynı yerden bir dilekçe ile 50.— TL. bedelle alınabilir. Ankara dışından yapılacak isteklerde şartname bedelinin Merkez Bankası Ankara Şubesi nezdindeki 208/350.102.205 sayılı hesaba yatırılıp alınacak dekontun bir dilekçeye eklenerek Karayolları Genel Müdürlüğü Malzeme Şubesi Müdürlüğü Yücetepe/ANKARA adresine gönderilmesi halinde şartname posta ile gönderilebilir.

İstekliler, 1978 yılı vizesi yapılmış Ticaret, Sanayi Odası veya Esnaf Belgesini, geçici teminat mektup veya makbuzlarını şartnamede istenen belgeleri ve alınan şartnamenin her sahifesini imza ederek dış zarf içine koymak şartıyla hazırlayacakları teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vereceklerdir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Duyurulur.

(Basın 17157 — 593)

Ankara Elektrik, Havagazı ve Otobüs İşletme Müessesesi Genel Müdürlüğünden (E.G.O.)

1 — Kuruluşumuzca,
214-978 CÖ 1968-69 Model 14 RU 10 president tipi büssing marka şehir içi yolcu taşıma otobüslerine ait 100 Adet direksiyon rot amortisörü.
önerge alma suretiyle satın alınacaktır.

2 — İlgililer hazırlıyacakları önergelerini 26.250.— TL. geçici güvence ile birlikte 13.6.1978 Salı günü saat 17.30'a dek Kuruluşumuz Yazı İşleri Müdürlüğüne vereceklerdir.

3 — Bu işle ilgili şartlaşmalar Kuruluşumuz Ticaret Müdürlüğünden ücretsiz alınabilir.

4 — Güvence verilmeyen önergeler değerlendirilmeyecektir.

5 — Kuruluşumuz isterse kısmi sipariş yapabilir.

6 — Her türlü gecikmeler ile telgrafla yapılacak önergeler kabul edilmez.

7 — Kuruluşumuz 2490 sayılı yasaya bağlı değildir.

8 — 214-78-CÖ referansıyla Ticaret servisine müracaat edilecektir.

(Basın 16460 — 516)

Telefon Baş müdürlüğü aracı reklam şirketlerini zengin ediyor

★ ARACI REKLAM ŞİRKETLERİNE VERİLEN YÜZDE 15'LER GEÇEN YIL 15 MİLYON LİRAYI BULDU

İSTANBUL (İSTA)

Telefon Başmüdürlüğündeki Reklam Bürosunun kasıtlı olarak çalıştırılmadığı, daha önce Telefon Reklam Bürosu Şefi iken bu görevden ayrılarak, Bilen Reklam adlı bir şirket kuran Nazmi Bilen'in bu yolla milyonlarca lira kazandığı öğrenilmiştir.

Edinilen bilgiye göre Telefon Başmüdürlüğü aracı şirketlere reklam için yüzde 15 vermektedir ve geçtiğimiz yıl toplam miktarı 15 milyon lirayı bulan reklamların büyük bir bölümü Bilen Reklam'a verilmiştir. Reklam kampanyasının 5 Ocakta açılması nedeniyle 30 Ağustos'a kadar sekiz ay süreyle toplanan paraları işletme hakkına da sahip olan Bilen Reklam'ın kasasına böylelikle komisyon ücretinin yanısıra işletme payı ile birlikte milyonlarca lira girmektedir. Telefon rehberi için reklam ilanının bedeli 1750 liradan 14 bin liraya kadardır.

Yetkililer, reklam kampanyasının, Telefon Başmüdürlüğü Reklam Bürosu aracılığıyla yürütülebileceğini, ancak sorumsuz uygulamanın sonucu olarak, bu büronun çalışmalarının engellendiğini söylemişlerdir.

Yetkililer, bu yıl toplanacak telefon rehberi reklamlarının parasal değerinin 20 milyon lira dolayında olmasının beklendiğini de belirtmişlerdir.

Yeni İnfaz Yasası'ndan yararlanacaklar saptanıyor

★ YASA YÜRÜRLÜĞE GİRİNCE İSTANBUL'DA 200, İZMİR'DE 180 HÜKÜMLÜ HEMEN TAHLİYE EDİLECEK

HABER MERKEZİ

Yeni İnfaz Yasasının yürürlüğe girmesi ile birlikte İstanbul'daki Toptaşı ve Bayrampaşa Cezaevlerinden yaklaşık, 200, İzmir'deki cezaevlerinden ise 180 hükümlünün hemen salıverileceği öğrenilmiştir. Bu arada iyi hali görülen hükümlülerin Yeni İnfaz Yasasından ne kadar yararlanacakları belli olmuştur. Adalet Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre, mahkûm önce 647 Sayılı Af Yasasının 19. maddesi gereğince üçte birlik bir aftan, daha sonra da İnfaz Yasasının getirdiği ayda 6, yılda 72 günlük aftan yararlanarak, geri kalan kısım kadar hapis yatacaktır. Geri kalan cezasını çeken mahkûm şartlı olarak salıverilmektedir.

Öteyandan, Yeni İnfaz Yasasından idama mahkûm olanlar yararlanamamaktadır. Müebbet hapse mahkûm olanlar ise iyi hallerinin belirlenmesi halinde önce 647 Sayılı Yasadan yararlanarak cezaları 36 yıl üzerinden 24 yıla indirilmekte, daha sonra da İnfaz Yasasının getirdiği kısmi aftan yararlanmaktadırlar.

İSTANBUL CEZAEVLERİNDEN SALIVERİLECEKLER

Yeni İnfaz Yasasının kesinleşmesinden sonra İstanbul'daki Toptaşı Cezaevinden 120, Bayrampaşa Cezaevinden 80 civarında hükümlünün yararlanacağı öğrenilmiştir. Bu arada Paşakapısı Cezaevinden yeni yasadan faydalanacak hükümlü bulunmamaktadır.

İZMİR CEZAEVLERİNDEN SALIVERİLECEKLER

Yeni İnfaz Yasasının yürürlüğe girmesi ile birlikte Buca Cezaevinin kapalı kısmından 60, yarı açık bölümünden 40, Çocuk Islah Evinden de 80 hükümlünün salıverileceği bildirilmiştir.

Savcıların yaptıkları açıklamalara göre, Bakanlıktan gelen genelge üzerinde gerekli işlemlere hemen başlanmıştır, hükümlülerin gün hesapları yapılmaktadır.

İlçe halkı Bozova-Urfa karayolunu 4 saat trafiğe kapattı

URFA (THA)

Urfa-Bozova karayolunun iki yıldanberi asfaltlanmamasını protesto etmek amacıyla, dün sabah ilçe halkı karayolunu 4 saat trafiğe kapatmışlardır. Urfa Valisi Musa Eran'ın yolun bir ay içerisinde asfaltlanacağı yolunda teminat vermesinden sonra, ilçe halkı yolu trafiğe açmışlardır.

Sabah saat 08.00'de Urfa karayolunu ilçeden 5 kilometre mesafede ulaşıma kapatan ilçe halkı, Urfa'dan Bozova İlçesine, Bozova İlçesinden Urfa'ya gitmek isteyen yüzlerce araca yol vermeyerek valinin gelmesini istemişlerdir. Sayıları 500'ü aşan grup, olay yerine gelen Urfa Valisi Musa Eran ile Karayolları 91. Şube Şefi Veli Oflaz'la görüşerek, iki yıldanberi asfaltlanmayan yolun yapılmasını istemişlerdir. Bu arada Vali Musa Eran'ın Urfa - Bozova karayolunun en geç bir ay içerisinde asfaltlanacağı yolunda teminat vermesinden sonra kapatılan yol 4 saat sonra trafiğe açılmıştır.

Turist sayısında bu yıl önemli artış beklenmiyor

★ KOMŞUMUZ YUNANİSTAN'A BİZDEN 2 KAT FAZLA TURİST GİTTİĞİ AÇIKLANDI

İSTANBUL (İSTA)

Turizm sezonuna girdiğimiz şu sıralarda yetkililerin 1978 yılının bir «turizm patlaması» yılı olacağını ileri sürmelerine karşın bu iddiaların iyimser olduğu, ancak 1977 yılına oranla turist sayısında artış kaydedileceği bildirilmektedir.

Kendi halkına karşı en pahalı, yabancı ülke halkına karşı ise dünyanın en ucuz ülkesi durumunda bulunmamıza karşın turizm akımının gerçekleşmemesi, turistlere karşı davranış, yer, gezi, temizlik ve ülkemizin dışarıda yeteri kadar tanıtılmamasına bağlanmaktadır.

1977 yılına oranla yeni yılda turist akımının biraz daha artacağını belirten ilgililer, 1977 yılında toplam 1 milyon 600 bin turistin ülkemizi ziyaret ettiğini, bu sayının 1976 yılında 1 milyon 750 bin dolaylarında bulunduğunu belirtmişlerdir. 1978 yılında ise son 4 aylık yapılan incelemeler dikkate alındığında bu sayının biraz daha artarak 1 milyon 800 bin dolayında olacağı belirtilmektedir. Komşumuz Yunanistan'a bizden 2 kat fazla turistin gittiğini belirten yetkililer, yüz binlik artışların hiçbir şekilde «patlama» olarak değerlendirilemeyeceğini söylemişlerdir.

Öteyandan Turizm Bakanlığı tarafından çıkarılan istatistiklerde de «turizm patlaması» olabilecek bir gelişme görülmemiştir. 1977 yılının ocak ayında 22 bin 523, şubatta 12 bin 830, mart ayında 26 bin 909, nisanda ise 53 bin 28 turistin geldiği, bu sayının 1978 yılında ise ocak ayında 22 bin 762, şubatta 16 bin 871, martta 36 bin 860, nisan ayında ise 54 bin 154 olduğu saptanmıştır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO), Genel Kurulu Cenevre'de çalışmalarına başladı

CENEVRE (ANKA)

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Genel Kurulu İsviçre'nin Cenevre kentinde dün çalışmalarına başlamıştır.

Kamu görevlilerinin sendikal ve toplusözleşme haklarından yararlandırılmalarını öngören bir sözleşmenin kabul edilmesinin beklendiği genel kurul çalışmaları 28 Hazirana kadar sürecektir.

Bu arada, Uluslararası Çalışma Örgütünün Genel Kurul çalışmalarına katılmak üzere İsviçre'de bulunan Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, İsviçre'de çalışan işçilerimizin sorunlarına ilişkin görüşmeler yapmıştır.

Ersoy, görüşmelerde işçi temsilcilerine, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve emeklilik haklarıyla ilgili çalışmalar yapıldığını bildirmiştir.

MSP, İçişleri Bakanı hakkında Meclis soruşturması açılmasını istedi

HABER MERKEZİ

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ve on arkadaşı dün Millet Meclisi Başkanlığına bir önerge vererek İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı hakkında gensoru açılmasını istemişlerdir.

Önergede hükümetin göreve başlamasından sonra anarşinin 10 misline çıktığı öne sürülerek, 29 Mayısta Konya'da mitingden dağılanların üzerine polisçe ateş açıldığı iddia edilmiştir.

Bu arada Tekirdağ AP Milletvekili Nihan İlgün, TBMM Birleşik Toplantısı Başkanlığına bir önerge vererek «Görevlerini suistimal ederek, üretici ve tüketici aleyhine karaborsacı ve fabrikatörlere yarar sağladıkları» iddiasıyla Ticaret ve Sanayi Bakanları hakkında Meclis soruşturması açılmasını istemiştir.

Beş doğu ilini enterkonekte sisteme bağlama çalışmaları başladı

ANKARA (ANKA)

Türkiye Elektrik Kurumunda beş Doğu ilinin enterkonekte sisteminden elektrik almasını sağlayacak çalışmalara başlanıldığı öğrenilmiştir.

TEK yetkililerinden alınan bilgilere göre fuel-oil santrallarında elektrik sağlayan Doğu illerinden Gümüşhane 1978 yılı sonlarında genel elektrik sistemine bağlanabilecektir. Hakkari ve Muş illerinin ise gelecek yıl ortalarında Türkiye genel elektrik sisteminden yararlanabileceği belirtilmiştir.

Bitlis ve Van illerinin elektrik gereksinimi için mevcut santrallara ek yeni santrallar yapılmasının düşünüldüğünü belirten yetkililer, «Bu konuda fizibilite çalışmalarının tamamlandığını» bildirmişlerdir.

MHP ÜO BÜD CIA

İT TUZAĞI

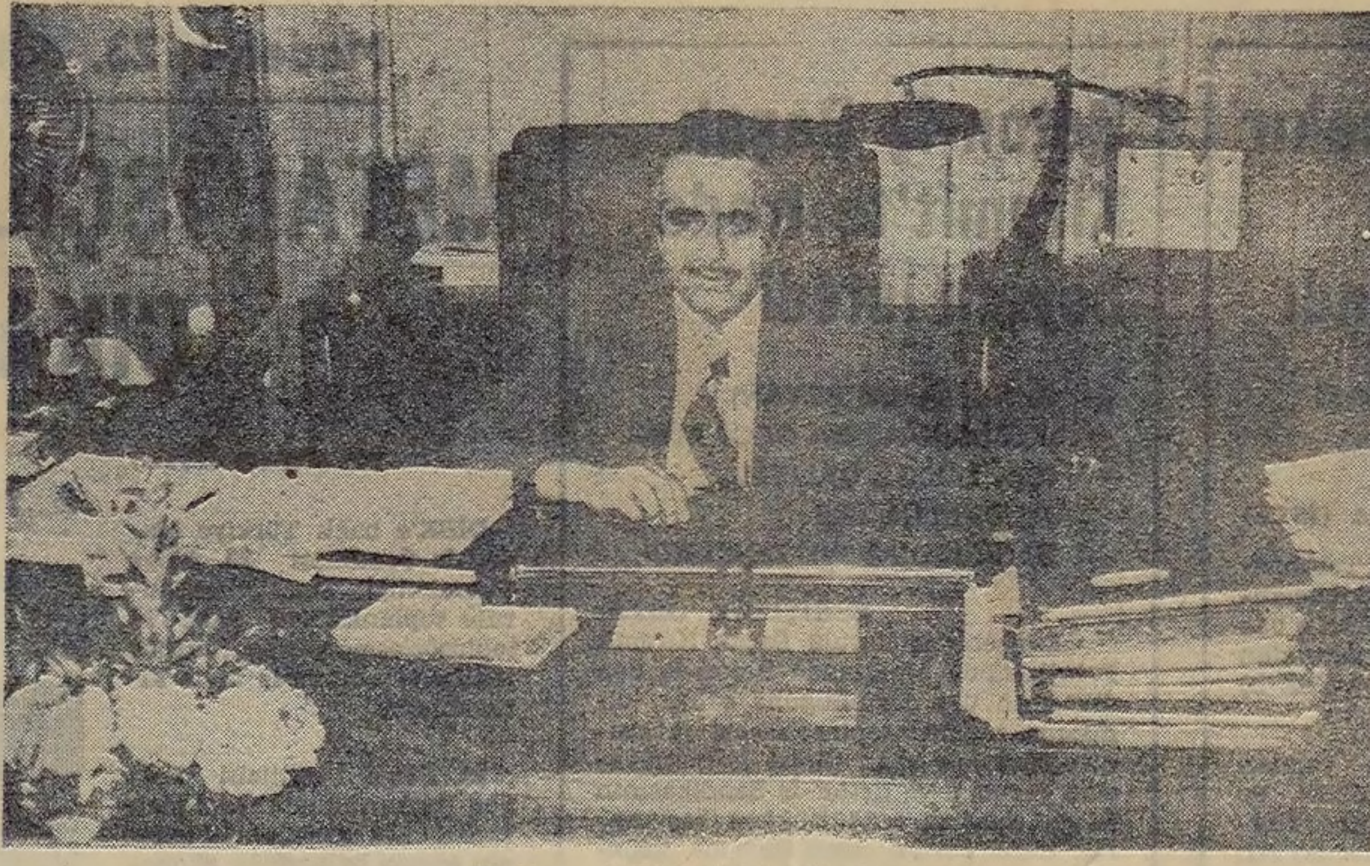
Güney'den

ADANA'DAN, G. ANTEP, K. MARAŞ, ELAZIĞ, MALATYA, ERZURUM VE KARS'A

Doğu'ya

MEHMET BARAK

— 2 —

K. Maraş Valisi Tahsin Soylu...

"Faşolar K.Maraş Cezaevinde kendi sırtlarını madeni parayla kazıdılar,,

Taraftarı oldukları siyasal parti yöneticileri, gensoru, meclis araştırması ve erken seçim yaygaralarını sürdürürken, Kahramanmaraş Cezaevinde tümden suçlarını itiraf etmiş ülkücüler, yeni ve sert bir emirle, başbuğa omuz vermeye çağrıldılar. Hiçbir hekimden, biri hariç, işkence gördüğüne dair rapor alamayan bu kişiler, cezaevinde kendi kendilerine işkence yapmaya karar verdiler. Bileklerinde, kollarında, bacaklarında ve sırtlarında, madeni paralarla kazıyarak, derin izler açtılar. Madeni paralarla kazınan vücut, önce kızardı, kanlandı, sonra, morardı. Kendi kendilerine işkence yaparken de susmadılar, uludular. Sonra sağcı bir gazetenin muhabirini gizlice içeriye aldırttılar. MHP yöneticilerinden Somuncuoğlu da gizlice cezaevine süzüldü. Bir şeyler konuştular ve Somuncuoğlu yeniden Ankara'ya uçtu. MHP lideri Alpaslan Türkeş çantasını kaptığı gibi Cumhurbaşkanına çıktı. «Milliyetçilere korkunç işkenceler yapılıyor. Bu gidişe dur demek lazımdır.»

Hükümetin azınlık kanatlarını etkilemeye yöneldiler. 17-18 Mayıs tarihlerinde çıkan Ortadoğu Gazetesinde CHP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu'na açık mektup yazılarak «İnancınıza ihanet içindesiniz» dediler ve şöyle yazdılar:

«Evet esir Türkleri kurtarış teşkilatları vardır. Sovyetler Birliği'nde birkaç tane, İran'da Şura'yı Azerbaycan-ı Azad ismi altında, Afganistan ve Türklüğün esaret ve pranga zincirleri altında faaliyet gösterir, yoksa Maraş'ta esir Türkler mi var ki? Onu kurtaracak teşkilatlar olsun.

«Kahramanmaraş'ta bu asılsız suçlamayla ilgili milliyetçi öğrencilere ve bir stajyer avukata POL-DER üyesi polislerce işkence edilmiş ağızlarına ve (...) cop sokulmuş, bazılarının dili tutulmuştur.»

İĞRENÇ TUZAK

Kahramanmaraş'ta 18 - 19 Nisan gecesi yapılan bir operasyon sonucunda, suç aletleri ve belgelerle birlikte ele geçen 31 kişinin önce yakınları kışkırtılmış ve işkence iddialarına karşın, sağlık müdürü ve hükümet tabipleri Tevfik Kısakürek'le Niyazi Başkonuş'tan oluşan ekip tarafından sanıklara işkence yapılmadığına dair raporlar verilmiştir. Bu raporlar sanıkların yakınlarınca yeterli görülmüş olmasına karşın bazı kişi ve kuruluşlarca yeterli görülmemiştir. Korku belasına Maraş Devlet Hastanesi Başhekimi Çetin Diker'in, stajyer avukat ve milletvekili oğlu Edip Özbaş'a verdiği rapordan başka, işkenceye ilişkin bir kanıt yoktu. Faşistlere göre sanıklar mutlaka korkunç bir işkence görmeli idiler. Örgütlü bir biçimde sürdürülen muhalefeti geliştirmek, hatta hükümeti düşürebilmek için bu zorunluydu. Kendi kendine işkence etme «emri» bu nedenle geldi ve madeni paralar cepten çıktı, ulumalar cezaevi duvarlarında yankılandı.. Şimdi bekliyorlar. Bu işkencenin meyveleri olgunlaşacak ve koparacaklar. Koparabilirlerse...

K. MARAŞ VALİSİ: «20 NİSANDAN BU YANA BİR TEK PATLAMA OLAYI OLMADI»

Kendisiyle bir görüşme yaptığımız Kahramanmaraş Valisi Tahsin Soylu, faşist hareketin Maraş'taki elebaşıları yakalandıktan sonra bir tek olaya rastlanmadığını belirterek şöyle konuştu:

«Kahramanmaraş kapalı bir bölge. Genel olarak sağcı bir yapıya sahip. 19-20 Nisan gecesi başarılı bir operasyon sonucunda bir takım olayların elebaşılarını ve bunlara yataklık edenleri, suç aletleriyle ve gizli belgelerle yakaladık. Yakalananlar arasında Yürüksel Mahallesinde bir kahveye önce dinamit atıp, ardından otomatik silahlarla tarayarak 80 yaşındaki Sabri Özkan adındaki ihtiyarı öldürmekten sanık kişiler de var. Ayrıca gizli örgüt yöneticileri açığa çıkmıştır.

«YAKALANANLAR MHP İLE ORGANİK BAĞ İÇİNDE»

«Olaydan sonra MHP milletvekilleri Edip Özbaş'ın dışındakilere önce sahip çıkmamışlar, bizden değil demişlerdir. Ancak daha sonra üç kez üst üste MHP milletvekilleri gelmiştir buraya. Savcıya, hakime hakaret edip, tokat atacak noktaya getirmişlerdir işi. Daha önceki gün Somuncuoğlu, Maraş'a gizlice gelerek, tutuklularla görüşmüştür. Bu, yakalananların MHP ile organik ilişkiler içinde olduklarını ortaya koyuyor.»

K. MARAŞ'TA CHP İL BİNASININ KAPISINA KİLİT VURULMUŞ

Kahramanmaraş'a girişte sekiz, on yaşındaki çocuklar, arabanızın etrafını çevreliyor, ellerindeki bahçelerden yürüttükleri gül demetlerini uzatıyor «2,5 abi 2,5» diye çağrışıyorlar. Dağların, dağların arasında bir yer Maraş. Ülkesinin sömürgeciler tarafından işgal edilmesine dayanamayıp silaha sarılan ve «kahramanlaşan» Maraş. Ancak Maraş'ta özgürce dolaşabilmek diğer illere oranla daha zor. Alevi ve Sünni mahalleleri hemen hemen birbirinden ayrılmış. Yolunuz Sünni mahallesine düşerse benim gibi ve CHP İl Merkezini sormaya yeltenirseniz, sorduğunuz kişiyi gözünüze kestirmiş bile olsanız, o üstünüze yürür, ne yapacaksın CHP İl Merkezini, derse, doyurucu bir gerekçe bulamazsanız, o sokakta adımınızı atamazsınız. Bütün bakışlar üzerinize yönelir. Sizi izlerler. Bu nedenlerle olsa gerek, CHP İl Merkezinin kapısına kilit vurmuşlar. Sadece milletvekilleri veya üst kademe yöneticileri geldiğinde hizmete sunuluyormuş.

VERGİLERİ PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ MÜ ESNAFI ELE GEÇİRME HAREKETİ Mİ?

Bir süre önce Kayseri, Kırıkkale, Ankara ve Erzurum'da yaptıkları yürüyüş ve mitinglerinden birini de faşistler Maraş'ta düzenledi. Esnaflar Derneğinden hoparlörlerle tüm esnafa çağrılar düzdüler. Esnafın dükkânını kapatarak, yürüyüşe katılmasını istediler. Kapılar ardında, tek tek uyarılarak yürüyüşe katılmayan esnafın, iş yapamaz duruma düşürüleceği ve dükkânının tahrip edileceği yolunda tehditler yağdırdılar.

YARIN:

K. MARAŞ SAVCISI: «MHP IKTIDAR HIRSI İÇİNDE»

---

tırmık

AYDIN ENGİN

Askı, saygı, kaygı

DİSK Yürütme Kurulu bir karar aldı. İlerici Gençler Derneği (İGD) ile ilişkilerini «askıya» aldığını duyurdu.

İlginç bir terim: «Askıya almak»... Buzdolabına koymak filan gibi bir şey galiba.

DİSK bu kararını bir basın bülteni ile gazetecilere ve gazetelere de duyurdu. Şimdi masamızın üstünde bu karar var. Oldukça uzun, oldukça ayrıntılı gerekçelere dayandırılmış. Ama çoğunda itirazı mümkün olmayan genel doğruların ve temel ilkelerin yeraldığı paragraflardan bir tanesi, kararın özünü ve özetini taşıyor. Aynen aktaralım:

«Demokratik güçlerin birliğini herşeyin üzerinde tutan DİSK Yürütme Kurulu, 1 Mayıs 1978 gösterisinin çeşitli kurullarda gözden geçirilmesinden sonra, 22 Mayıs 1978 tarihli toplantısında 1 Mayıs 1978 kutlamasının hazırlık aşamasında alınan kararlara itiraz etmediği halde 1 Mayıs kutlaması sırasında bu kararlara ve işçi sınıfının disiplinine uymadığı ve DİSK'in örgütsel bütünlüğüne ve örgütsel bağımsızlığına saygı göstermediği, ayrıca üyesi olan bazı kişilerin DİSK üyesi sendikaların sınıf ve kitle örgütü olma özelliklerini unutup bu sendikaların bazılarının örgütsel bağımsızlığına müdahale ederek içişlerine karıştığı ve DİSK üyesi sendikalara karşı aynı işkollarında kurdurulan sendikaları teşvik ederek işçi sınıfının sendikal birliğini parçalamaya yönelik çabalara giriştiği saptanan İlerici Gençler Derneği (İGD) ile ilişkilerin askıya alınmasına karar vermiştir.»

Şimdi de şu «aynen» aktardığımızı kısaca irdeleyelim.

«... 1 Mayıs kutlaması sırasında işçi sınıfının disiplinine uymadığı ve DİSK'in bütünlüğüne ve örgütsel bağımsızlığına saygı göstermediği...»

Breh, breh, breh... Bu suçu işleyeni «askıya» filan değil, doğru darağacına yollamak gerek. Ne demektir bu? İşçi sınıfının disiplinine uymamak... DİSK'in bütünlüğüne ve örgütsel bağımsızlığına saygı göstermemek...

Gevelemeden söyleyelim, İGD de olsa böyle bir «suç» işleyen hiç bir örgüt ya da kuruluşun yanında olmayız. Yanında olmamak ne söz, tastamam karşısında olur, bu köşenin mütevazi olanakları çerçevesinde tırmıklarımızı becerebildiğimizce batırırız.

... eğer bu «suç»u işlemişse.

İGD, 1 Mayıs kutlamasında işçi sınıfının disiplinine nasıl uymamıştır? Bu sorunun somut cevabını iki sayfaya yakın basın açıklamasının tüm satırları, hatta heceleri arasında aradık. Beyhude gayret. Bir tek, ama bir tek dişe dokunur, inanılır, somut kanıt göremedik. Göremedik çünkü: yoktu...

1 Mayıs kutlaması sırasında bu satırların yazarı da 1 Mayıs Alanında idi. Alanın yüksekçe bir yerinde idi ve bu yüzden de olup biteni açık seçik görebildi. O yüzden, bunları yazarken «o öyle demiş, bu böyle söylemiş, öteki şunu yapmış, beriki bunu yapmış» gibisinden dolaylı bilgilere ihtiyacı yoktur. Gözlerimizle gördüğümüz, kulaklarımızla duyduklarımız için tanığa, manığa ihtiyacımız yok.

Sormak istiyoruz. İnatla, ısrarla, vurgulaya vurgulaya sormak istiyoruz. İGD 1 Mayıs kutlaması sırasında «işçi sınıfının disiplinine» nasıl uymamıştır. Hangi belgisi ile? Hangi flaması, pankartı, dövizi ile?..

Yalnız bu sorulara açık cevap verilmeli. Yoksa alandaki yüzbinlerin tanıklığına başvurmak gerekir. O gün 1 Mayıs Alanında olanlar gördüler, duydular. İGD saflarından yükselen dövizlerde, pankartlarda, İGD üyelerince haykırılan belgilerde «işçi sınıfının disiplini» ile uyumsuzluk gösteren ne vardı?

Devam edelim.

DİSK'in kararında, «DİSK'in bütünlüğüne ve örgütsel bağımsızlığına saygı göstermemek...» deniyor.

DİSK'in bütünlüğünün korunmasında bugüne dek kimlerin nasıl davrandığı biliniyor. Bu konuda İGD'nin yeri ancak «övgü» sözcükleriyle tanımlanabilir.

Şimdi gene soracağız öyleyse:

1 Mayıs Alanında İGD'nin hangi davranışı, hangi belgisi, hangi dövizi, pankartı, flaması DİSK'in bütünlüğünü bölmeye yöneliktir ve DİSK'in örgütsel bağımsızlığına saygısızlıktır?

Sorularımız cevapsız kalırsa cevabı DİSK'in bu «talihsiz» kararına karşı İGD'nin yayınladığı basın açıklamasından alacağız. O açıklamada son derece sorumlu bir üslupla İGD şöyle diyordu:

«Sıralanan gerekçelerin inandırıcı maddi nedenlere dayanmadığı hemen görülmekte, adeta gerçek nedeni söyleyememenin sıkıntısı sezilmektedir...»

İGD'nin açıklamasından aldığımız bu küçük bölümde bir noktanın altını bir defa daha çizelim:

«... adeta gerçek nedeni söyleyememenin sıkıntısı...»

Şimdilik sorularımıza cevap bekleyelim. Gelmezse, elbette bizim de diyeceklerimiz olacak...

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

İşçilerin, bir sınıf olarak örgütlenmeleri, siyasi bir parti kurmaları, aralarındaki rekabet nedeniyle engelleniyordu.

Fakat bu örgütlenme, giderek güçlenmekteydi. İşçiler burjuvazi arasındaki çelişkilerden yararlanarak, toplusözleşmeler yapmaya başladılar.

-28-

Proletaryanın gelişme yolu bir kere açılmıştı artık.

(Devam edecek)

TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3. bölüm)

ENDER KAMİL BOYACI

Sıkıyönetim ilânında ve sonraki gelişmelerde Türk Nazilerinin rolü büyüktür

- 28 -

O zaman, bir süre için kapatılmış bulunan Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi 26 Nisan 1971 günü sözde öğrenime açılmış ve sabahın saat sekizinde fakülteye gelen bir grup devrimci öğrenci, olay çıkarmak üzere tepeden tırnağa silahlı olarak uygun adımla okula gelen bir grup komandoyu görünce, bunların okula girmemesi için tedbir almışlardır. Komando güruhu, «solcular bizi içeriye sokmadı, biz de zorla gireceğiz» diyerek silahlarını çekip ateşe başlamışlardır. Kurşun, dinamit, molotof kokteylinin su gibi harcandığı karşılıklı çatışmada Fakültenin bahçesi bir savaş alanına dönmüştür.

Naziler safında Fakülte binalarına kurşun sıkanlar arasında sivil polisler ve elbette MİT mensupları da bulunmaktadır. 12 Mart öncesindeki ve sonrasındaki her silahlı harekette devletin resmi görevlilerinin kurşun sıkması da, ayrı bir sorundur. İşte, karşılıklı atılan kurşunlardan ikisi, Ulus semtine doğru giden Belediye otobüsünün içine kadar giderek(!) Mürsel Işıldak ve Abdülrezzak Ayrancı adlı memurları bulmuştur. Sivil halkı «sağ-sol çatışması» ile tedirgin ederek, sıkıyönetim ile bu sözde çatışmalara son vermek emelinde olanların bir tertibidir, bu iki memurun vurulması.

Fakülte binası önüne binlerce meraklı(!) birikmiş, çatışmayı seyre koyulmuştur. Kan gövdeyi götürürken, toplum polisleri film seyreder gibi memnun ve sakin bir halde olayları seyretmektedir. Onlar, ancak, Naziler bozguna uğrarsa müdahale etmek emrini almışlardır. İşte o anda, kurşun yağdıran gruba dinamit atmak isteyen iki öğrencinin sağ elleri kopmuş, bunların bilekleri Nümune Hastanesinde kesilmiştir. Nazi militanlarından Yılmaz Güldiken ayak bileğinden vurulmuş, Cuma Yıldızoğlu, Yalçın Gürcan adlı devrimci gençler Nazi kurşunları ile omuzlarından vurulup yere serilmişlerdir.

Sabah 8.15'de başlatılan çatışma, iki saat kadar sürmüş, bir ara Nazi militanlarının bozgun alametleri göstermesi üzerine polis hemen müdahale etmiş ve çatışma bitmiştir. Fakülte, daha sonra polis tarafından sarılmış ve yapılan arama sırasında bir tabanca ile çok sayıda patlayıcı madde bulunuvermiştir!

Dekan Şerafettin Turan, Fakülteyi süresiz tatil etmiş, olaylarla ilgili görülen 30 öğrenci nezarete alınmıştır. Buluna buluna 4 lokum, bir tabanca ve bol bol boş kovan bulunan aramadan sonra, hiçbir Nazinin kılına dokunulmamıştır.

Faşistlerin «Nazi taktikleri» o sıralarda şöyledir:

1 — Üniversite, yüksekokul ve yurt binalarını silâhlı eşkiyaya işgal ettirmek,

2 — Nazi eşkiyasının başarı kazanamadığı çevrelerde, suni çatışmalar yaratarak polis marifetiyle devrimcileri üniversite, yüksekokul ve yurtlardan attırarak buralara da kendi militanlarını yerleştirmek...

Gerçekten Cebeci semtindeki devlete ait bir öğrenci yurduna silahlı Nazi eşkiyası yuvalanmış ve bu yurdun damına bir mangâ eli silahlı nöbetçi konduğu gibi, kapıdan içeri, özel parolaları olan «Nereden geliyorsun?» «Altay'dan gelip Ergenekon'a gidiyorum» sözlerini bilmeyen adamlar girememiştir. Bunlar devletin, hükümetin yetkili makamlarının gözleri önünde olmakta, ancak yetkili olması gereken kişiler sebebi pek iyi bilinen nedenlerle bu tür Nazi eşkiyalıklarına ses çıkarmadığı gibi, onları zaman zaman destekleyip şımartmaktan da geri durmamaktadır.

SIKIYÖNETİM İLAN EDİLİYOR

Sıkıyönetimin ilân edilmesine yarım saat kala, Ankara'da Cebeci Mahallesinin Demirlibahçe semtinde Esenler Sokağında Ferah Apartmanı önünde şiddetli bir patlama olmuştur. Bunu da yapanlar, «iyi saatte olsunlar»dır. 26 Nisan 1971 gecesi saat 24.00 de sıkıyönetim ilân edilmiştir... Hazırlanan çeşitli, patlama ve vurulma olaylarından tedirgin olan, gözü yıldırılan halk bu sıkıyönetimi «ne iyi oldu, huzurumuz kaçmıştı» diyerek karşılayacak bir sosyo-psikolojik atmosfer içine, sabırlı ve sürekli çalışmalar (!) la çoktan sokulmuştu! Neydi o düellolar, neydi o dinamitler... Emekçi - kapitalist çelişkisini ustalıklı bir hınzırlıkla «sağcı - solcu öğrencilerin çatışması» biçimine sokarak, devrimcileri «umacı» olarak reklâm eden tekelci - sermaye borazanları, «26 Nisan sıkıyönetimi ilân edilmeseydi, Türkiye yıkılacaktı, komünistler (!) memleketi mahvedecekti» gibi, kendilerinin bile inanmadığı yalanlara halkı inandırmak çabasında bir nebze bile başarılı olamamışlardır. Ancak, 26 Nisan 1971 günü, siyasal iktidarın başındaki zatın pek özlediği «hürriyetlere şal örtmek» eylemi gerçekleştirilmiş, göstermelik Filipinci demokrasiye paydos denilerek, açık bir dikta rejiminin karanlık yoluna sürüklenmiştir Türkiye.

Türk Nazileri, «hürriyetlere şal örten», «balyoz gibi inen» iktidarların mizansenini hazırlayan becerikli militanlar olmuşlar, yurdun dört bir yanında yarattıkları terörle «efendim huzur lâzım, muktedir hükümetler lâzım» diyen tutucu - gerici görüşlere ağırlık kazandırmışlardır.

26 Nisan 1971 günü Sıkıyönetim ilân edilir edilmez, katil şebekesine bir genelge yayınlayan Albay emeklisi Türkeş, sıkıyönetim süresince tosuncuklarının kımıldamamasını, artık onların görevini başkalarının üstlendiğini müjdelemiştir:

Yeni Ufuklara Doğru adlı kitabın son sayfasında (Yeni Ufuklara Doğru, Ankara 1972, s. 84), «BİZİM YAPACAKLARIMIZ» başlığı altında 2. sırada, «Örfi İdarenin emirlerine uymak» denilmektedir. En başta ise «LİDERİMİZİN VERDİĞİ EMİRLERİN GENİŞ İZAHI» yazılıdır.

YARIN

27 MAYIS'IN İNTİKAMI

"Sonucu uzlaşmacılar değil Dedeman işçileri belirleyecek,,

★ YARGITAY'IN İŞYERİ YETKİSİ KARARINI BOZMASINA RAĞMEN EM-İŞ SENDİKASI TOPLUSÖZLEŞME BAĞITLADIĞINI AÇIKLAYARAK ÖRGÜTLENMEYİ KIRMAYI AMAÇLIYOR...

★ KESİKKÖPRÜ MADENCİLİK ŞİRKETİNDEN ÇIKARILAN 75 İŞÇİNİN İŞE ALINMASI İÇİN ÇALIŞILDIĞI BELİRTİLİYOR...

ANKARA (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası (Dev Maden-Sen) Genel Sekreteri Hacı Kabakulak, Dedeman Linyit Madeninde Dev Maden-Sen'in örgütlenmesinin kırılamayacak kadar güçlü ve köklü olduğunu açıklamıştır.

Dedeman Linyit İşletmelerindeki yetki sorununun tam kesinleşmemesine rağmen ve Yargıtay'ın Maden Federasyonu üyesi Ege Bölgesi Maden İşçileri Sendikasının işyeri yetkisini bozmasına karşın işyerinde sözleşme bağıtlanmadığının açıklandığını söyleyen Dev Maden-Sen Genel Sekreteri Hacı Kabakulak, bu uygulamanın aynı sendikanın daha önceki oyunlarının bir uzantısı olduğunu belirtmiş, yetki konusunun Yargıtay'da bozma kararı sonrası aşama da olduğunu hatırlatmış ve şunları söylemiştir:

«Dev Maden-Sen işyerinde bu uzlaşmacı sendika tarafından çeşitli oyunlarla karşılaşmıştır. Çalışan işçilerin büyük çoğunluğunu örgütlemiş sendikamız, yasal bütün önlemleri almasına rağmen işyerinde geriletilmek istenmiştir. Bu konuda Em-İş Sendikasının hayal içinde bulunduğunu vurgulamak isterim. Yargıtay kararından sonra da iş mahkemesinde sahteciliğin belirleneceği inancındayız. Toplusözleşmenin alınmasıyla daha ileri haklar almak olanaklı ve zorunlu olacaktır.»

«KESİKKÖPRÜ'DE İŞTEN ÇIKARILANLAR GERİ DÖNMELİ»

Öteyandan Kesikköprü Demir İşletmelerindeki uyuşmazlık üzerine açıklamalarda bulunan Kabakulak, Kesikköprü Madencilik Şirketinden bundan bir süre önce çıkarılan 75 işçinin de işlerine dönmesi için mücadele dildiğini açıklamış, varılan uyuşmazlık konusunun işten çıkarılan işçilerin tekrar işlerine dönmesiyle çözüm noktasına geleceğini söylemiştir. Zarar ediyor gerekçesiyle madenin kapatılarak işçilerin çıkartılmasının kötü bir uygulama olduğunu da belirten sendika yetkilileri bu konuda gerekli sendikal önlemlerin sonuç alıcı olacağını vurgulamışlardır.

Diğer yandan Dev Maden-Sen'in Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Hasdemir Grup Başkanlığında sürdürülen grevin kararlılıkla yürütüldüğü belirtilmiştir.

Baysen Diyarbakır YSE'de irade beyanını kazandı

★ KÖY YSE-İŞ 350 ÜYE FİŞİ GÖSTERDİ 3 OY ALDI...

ANKARA (İSTA)

Diyarbakır YSE 12. Bölge Temsilciliğinde yapılan irade beyanı sonuçlanmış ve yetkiyi 202 oy farkla DİSK'e bağlı BAYSEN almıştır. İrade beyanından önce 530 üye fişi gösteren Köy YSE-İŞ Sendikası ancak 3 oy alabilmiştir.

12. Bölge Temsilciliğinde yapılan irade beyanı oylamasına BAYSEN ile birlikte YSE-İŞ Sendikası ve Köy YSE-İŞ Sendikası da katılmıştır. Her iki sendika da işçilerin adına üye fişi düzenleyerek Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurmuşlar ancak irade beyanından sonra yapılan sınıflandırmada, 530 üye fişi gösteren Köy YSE-İŞ 3 oy alırken 90 üye fişi gösteren YSE-İŞ Sendikası da 151 oy almıştır.

GAZİANTEP ŞUBE GENEL KURULU YAPILDI

BAYSEN Gaziantep Şube Genel Kurulu tamamlanmış ve Şube Başkanlığına yeniden İsmail İlbaylı getirilmiştir. Yönetim Kurulu üyeliklerine de Latif Beyaztaş, Ahmet Sağlam, Hüseyin Ali Dişli, Abdülkadir Özgül, Rasim Önce, Hüseyin Çağlar seçilmişlerdir.

Beton-İş Başak Kiremit'te irade beyanı istedi

★ TUNA, İRADE BEYANI UYGULAMASINA GEÇİLMESİ İÇİN BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜNE BAŞVURDUĞUNU AÇIKLADI...

ESKİŞEHİR (İSTA)

Eskişehir'de kurulu Başak Kiremit Fabrikasında örgütlenen Beton-İş Sendikasının üye çoğunluğuna sahip olmasına rağmen toplusözleşme yetkisinin Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikasına verildiği ve Beton-İş Sendikasının Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurarak irade beyanı uygulamasına geçilmesini istediği bildirilmiştir.

Beton-İş Sendikası Eskişehir Bölgesi Görevlisi Yüksel Tuna tarafından basına verilen açıklamada, Beton-İş Sendikasının Eskişehir'deki örgütlenme çalışmalarını etkisizleştirmek için Çimse-İş Sendikası engelinin dayatılmak istendiğini belirtmiştir.

«Başak Kiremit'te özgürce sendikaları nı seçen işçilere istekleri dışında bir sendikanın yetkisi verilmiştir» diyen Yüksel Tuna, Çimse-İş Sendikasının yetkisine itiraz edildiğini Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurularak irade beyanı isteminde bulunulduğunu açıklamıştır. Tuna, işyerinde çalışan 152 işçiden 115'inin irade beyanı istemiyle Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurduğunu da sözlerine eklemiştir.

Uyuşmazlığa düşülen 5 cam fabrikasındaki sözleşmede "tarafsız,, aracıyı mahkeme seçecek

İSTANBUL, (İSTA)

DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası'nın yetkili olduğu Şişe Cam Holdinge ait 5 cam fabrikasında uzlaştırma kurulunun oluşturulamadığı ve tarafsız aracının sendika tarafından benimsenmemesiyle tarafsız aracıyı mahkemenin saptayacağı açıklanmıştır.

Sendika yetkililerinden edinilen bilgiye göre mahkeme tarafından saptanacak tarafsız aracı yine benimsenmezse yeni bir tarafsız aracı seçimine gidilecektir.

GEBZE VE MERSİN GENEL KURULLARI YAPILDI

Öteyandan Hürcam-İş Sendikası Mersin ve Gebze Genel Kurulları toplanmıştır. Haziran ayı sonunda toplanacak olan Merkez Genel Kurul öncesi gerçekleştirilen Şube Genel Kurullarından Gebze Genel Kurulunda Şube Başkanlığına Mehmet Aya Vefa; Mersin Şubesi Başkanlığına ise Celalettin Gelen seçilmiştir.

Diğer yandan Topkapı Şube Genel Kurulunun 10 Haziranda toplanacağı bildirilmektedir.

Maden-İş 23. Bölge Temsilciler Kurulu toplandı

METAL İŞÇİLERİ TOPLU İŞTEN ÇIKARMALARI KINADI

KURUL, POLİTİKA GAZETESİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI İÇİN ÇABA GÖSTERİLMESİ KARARIYLA MADEN-İŞ GAZETESİNİN DAHA DA GENİŞ KİTLELERE İNDİRİLMESİ KARARINI ALDI...

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası 23. Bölge Temsilciliği Temsilciler Kurulu toplantısında MESS'in toplusözleşme görüşmelerinde takındığı olumsuz tavır kınanmıştır.

23. Bölge Temsilcisi Esat Şen Başkanlığında toplanan Temsilciler Kurulunda ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durum, ülkedeki ve Bölge Temsilciliği sınırlarındaki sendikal durum değerlendirilmiş ve bir dizi karar alınmıştır.

Temsilciler Kurulunda toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde MESS'in takındığı olumsuz tavrın kınanması kararı alınırken «Yolumuz işçi sınıfının yoludur» diyen gençlik hareketi ile eylem ve güç birliği içinde bulunulduğu açıklanmış, tekelci sermayenin İş Yasasındaki 24. maddeyi kullanarak fabrikalardaki kadroları yok etmeyi amaçlamak çabası içinde bulunmasının kınandığı açıklanmıştır. Sermayenin toplu işten çıkarmalara yönelmesine karşı kesin tavır alınmasının vurgulandığı Temsilciler Kurulunda Politika Gazetesinin yaygınlaştırılması kararı da alınmış ve fabrikalara Politika Gazetesi için pankartlar asılmasının gerçekleştirilmesi üzerinde durulmuştur. Temsilciler Kurulu, Maden-İş Sendikası gazetesinin daha çok okunması için gazetenin «oku okut tartış» sloganı ile örgütlenmesi gerektiği üzerinde durulmuş, Bölge Temsilciliği Basın Yayın ve Eğitim Komitelerinin daha fazla çalışmasını sağlamak zorunluluğu vurgulanmıştır.

23. Bölge Temsilciler Kurulu toplantılarından bir görüntü.

Bölge Temsilciler Kurulu işçi sınıfının seçkin önderi ve şairi Nâzım Hikmet'i ölüm yıldönümü nedeniyle anmıştır.

Vietnam Sendikalar Birliğinin 4. kongresi yapıldı

Hanoi'de 7-11 Mayıs tarihleri arasında Vietnam Sendikalar Birliğinin 4'üncü Kongresi yapıldı. Bu kongre Vietnam'ın kurtuluşundan sonra yapılan ilk kongre oldu.

Kongrede güney ve kuzey bölgelerden gelen ve ülkedeki 3,5 milyon ücretli işçiden 3 milyon sendikalı işçiyi temsil eden 800 delege bulundu. Bu kongre Vietnam için girmekte bulunduğu zor dönem açısından da büyük önem taşımaktaydı. 4. Kongre ülkede 30 yıllık savaşın kalıntıları üzerine artık modern bir ekonomi kurulması gerekliliği vurguladı.

TGS Ankara Şubesi Genel Kurulu toplanıyor

ANKARA (İSTA)

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Ankara Şube Genel Kurulu 11 Haziran Pazar günü Devlet Su İşleri Konferans Salonunda yapılacaktır.

TGS Ankara Şubesi Yönetim Kurulu tarafından yapılan yazılı açıklamada Genel Kurula katılmaya hak kazanan üye listelerinin şube binalarında askıya çıkarıldığı ve daha sonra bir anlaşmazlığa meydan vermemek için tüm üyelerin bu listeyi kontrol etmeleri gerektiği belirtilmiştir. Listede adları bulunmayan üyelerin 9 Haziran Cuma günü akşamına kadar itirazlarını yapmalarının istendiği açıklamada bugüne kadar ki aidatların eksiksiz yatırılması gerektiği de kaydedilmiştir.

OLEYİS Gedik Restorant'ta grev kararı aldı

İSTANBUL (İSTA)

OLEYİS Sendikasının işkolu seviyesinde sürdürdüğü toplusözleşme görüşmelerinde çıkan uyuşmazlık nedeniyle Ataköy'de kurulu ve 180 işçinin çalıştığı Gedik Restorant'ta grev kararı aldığı bildirilmiştir.

Sendikanın Marmara Şubesinden yapılan açıklamada, Beyti, Borsa, Dedeman ile Varan turistik tesislerindeki grevlerin devam ettiği ve İzmir Büyük Efes Otelindeki uyuşmazlığın kaldırılarak, tarafların bu işyerinde sözleşmenin imzalanması konusunda anlaştıkları belirtilmiştir.

Öteyandan, sendikanın dört işyerinde sözleşme imzaladığını ve bu arada Hilton Otelindeki görüşmelerin de sürdürüldüğünü söyleyen sendika yetkilileri, Gezi Otelinde imzalanan sözleşme ile işçilere birinci yıl 1.400 lira, ikinci yıl 1.300 lira zam ve yılda üç maaş tutarında ikramiye alındığını açıklamışlardır.

Sendikanın toplusözleşme imzaladığı Liman Lokantasında çalışan 100 işçiye ortalama 2.500 lira ücret zammı sağlanmış ve Kıbrıs Öğrenci Yurdunda çalışan 50 işçiye de birinci yıl 2.500 lira, ikinci yıl 1 500 lira ücret zammı ile yılda üç maaş tutarında ikramiye alınmıştır.

ASTER-İŞ GENEL BAŞKANI AYHAN DÜMEN İLE ASKERİ CEZA YASA TASARISI ÜZERİNE BİR GÖRÜŞME

"Askeri Ceza Yasa Tasarısına karşı çıkmak demokratik görevdir,,

Milliyetçi Cephe iktidarı, işbaşından uzaklaştırılmadan tam üç gün önce, Meclise bir yasa tasarısı verdi. Bu yasa tasarısı onbinlerce askeri, ayrıca askeri işyerlerinde çalışan sendikalı sendikasız tüm işçi ve emekçileri kapsıyordu. Adı; ASKERİ CEZA YASA TASARISI idi.

Bu yasa tasarısı halkın bacaklarından asarak öldürdüğü Faşist Mussolini döneminde Türk Ceza Yasası'na giren 141 ve 142'yi askeri işkolunda ağırlaştırmayı öngörüyordu. 141-142'yi Türkiye işçi sınıfının politik örgütüne konan yasağı kaldırmak için verilen savaşımın güçlendiği bir dönemde MC kurmaylarının, Demirellerin, Türkeşlerin, işkenceci Türünlerin Elverdilerin böylesi bir yasayı dayatması elbette rasgele değildir.

Bu yasa tasarısına göre 141-142'den hakkında dava açılacak yurtsever er, subaylara ve askeri işyerinde çalışan işçilere verilecek cezalar üç misli artırılacak hatta idam dahi edilebilecekler.

Bu yasa tasarısını gerici-faşist karması MC'nin hazırlamasına insanın aklı eriyor. Ama özgürlüklerden yana olduğunu her fırsatta belirten CHP ağırlıklı hükümetin, MC'nin yasa tasarısına sahip çıkması oldukça düşündürücü değil mi?

Sayın Ecevit'in, Sayın Evren'in, Sayın Kayacan ve Hasan Esat Işık'ın bu konudaki düşüncelerini daha ayrıntılı bilmek, okurlarımıza duyurmak isterdik. Ancak şunu ifade etmek gerekiyor ki, 141-142 gibi çağdışı yasa maddeleri mutlaka TCK'dan sökülüp atılacaktır. Bunu önlemek olanaklı değil.. Eğer demokrasiden, eğer özgürlüklerden yanayız deniyorsa, yapılacak iş, 141-142'yi ağırlaştırmak değil tam tersine onu kaldırmak için verilen haklı tutum ve mücadeleye yandaş olmaktır. Yoksa özgürlükçü demokrasi taraftarı olmak nasıl birşey acaba, diye daha çok sorulacak.

Askeri Ceza Yasa Tasarısı üzerine DİSK üyesi ASTER-İŞ Sendikası Genel Başkanı AYHAN DÜMEN ile görüştük. AYHAN DÜMEN, gazetemize, bu yasa tasarısının çıkarılma nedenlerini ve kapsadığı «demokrasi-dışı» hükümleri açıkladı. Bu önemli konuyu okurlarımızın dikkatine bir kez daha sunuyoruz.

İSTA: Önce «özel» bir işkolu olarak nitelendirilen işkolumuzun niteliklerini özetlemek, Askeri Ceza Yasasının ne denli ağır hükümler içerdiğini somutlayacaktır. Sendikal örgütünüzün karşılaştığı güçlüklerle 30 bini aşkın işçinin çalıştığı işkolundaki işçilerin sendikal hakları konusunda bilgi verir misiniz?

AYHAN DÜMEN: Örgütlenmede bizi en zor durumda bırakan işkolunda çalışan işçilerin «Asker Şahıs» sayılmalarıdır. Sendikamız dört yıldır askeri işyerlerinde örgütlenme savaşımı yürütmektedir. Asker Şahıs olarak nitelendirilen çalışanların bu işkolunda önemli sorunları bulunmaktadır. Bir yandan ücretli işçi sayılan işçiler diğer yandan iç hizmet talimatlarıyla askeri yargılama usullerine tabi tutuluyoruz. Bundan yararlananlar, sendikal örgütlenmemizi baltalamak için olmadık yol ve yöntemlere başvurup bizleri çeşitli gerçekdışı suçlamalarla yetkili kurumların karşısına çıkarıp yıpratmaya çalışmaktadır.

Öyle ki, biz İş Yasası ve Sendikalar Yasasındaki mevcut haklarımıza kavuşabilmek için mücadele ediyoruz. Bunu da tehlikeli bulanlar var. Uzlaşmacı-reformist sendika yöneticileri var. Doğrudan veya dolaylı olarak demokratik haklarımızı engellemeye çalışan bu çevreler, gelişen hareket karşısında bir yandan gerilerlerken diğer yandan yeni taktiklere, yeni yöntemlere başvurmaktadırlar.

ASTER-İŞ Genel Başkanı Ayhan Dümen..

«BU TÜR ANTİ-DEMOKRATİK YASA TASARILARINI SUNANLAR BUNU SAVUNANLAR SENDİKALAŞMA HAREKETİNİN KARŞISINDA DEMOKRATİK İSTEMLERİNİ GÜRCE HAYKIRANLARIN KARŞISINDA GERİLEYENLER, TELAŞA DÜŞENLERDİR. FAŞİST MUSSOLİNİ YASALARINA SARILANLAR EMİRLERİNDE OLDUKLARI TEKELCİ SERMAYENİN TARİHİ ÇÖKÜŞÜYLE BAŞBAŞA KALACAKLARDIR»

İSTA: Askeri Ceza Yasası Tasarısı şimdiki durumda «Asker Kişi» sayılan işçilere ne gibi hükümler dayatmaktadır. Askeri Ceza Yasa Tasarısının içerdiği konular nelerdir?

AYHAN DÜMEN: Yeni Askeri Ceza Yasa Tasarısı 141, 142 ve 163. maddelerin üç misli artırılarak askeri ceza yasasına eklenmesi şeklindedir. Bu tasarı MC'nin son anti-demokratik tavrını gösteren örneklerden sadece bir tanesidir. Bu tasarı MC Hükümetinin başı Demirel imzasıyla 27 Aralık 1977 tarihinde Meclise verildi. Tasarının hazırlanışındaki amaç ise şöyle sıralanmıştır: Milli Savunma işyerlerinde Türk Ceza Kanununun 141, 142 ve 163. maddelerinde gösterilen cezalar silahlı kuvvetler içinde, askeri fabrikada ağırlaştırılır, eğer suç savaş zamanında işlenirse ceza iki misli olarak uygulanır. Eğer bu diğer yandan iç hizmet talimatlarıyla cürümlerin işlenmesi sonucunda askeri hizmetlere zarar gelmişse, ceza 15 yıldan hafif olmamak üzere uygulanır. Bu zarar önemli olursa eylem daha ağır bir cürüm teşkil etmediği taktirde müebbet hapis cezasına çıkarılabilir.

Yasada getirilen hükümlerin çalışan işçilere yönelik cephesi 30 bin işçinin pasifize edilmesi anlamına gelmektedir. Ancak bu yasa tasarısını yalnızca MC'nin yasa tasarısı olarak görmek yanlıştır. MC Hükümeti işbirlikçi tekelci sermayenin hükümeti olarak emperyalizmin politik istemleri doğrultusunda böyle bir yasa tasarısını meclislere sunmuştur.

İSTA: Askeri Yasa Tasarısının çıkmaması için ne gibi önlemler alınmalıdır? Bu konudaki görüşlerinizi aktarır mısınız?

AYHAN DÜMEN: Hükümette yıllarca seçim mitinglerinde kitlelere 141 ve 142'nin kaldırılacağını belirten CHP ağırlıklı bir hükümet var. Defalarca 141 ve 142'nin kaldırılacağını söylemişlerdir. Hatta zaman zaman yine de söylemektedirler. Ancak hükümette ağırlıklı olarak yeralan CHP'de belirli bir suskunluk var. CHP, MC'nin bu yasa tasarrısına mutlaka karşı çıkmalıdır.

İşçi sınıfı ve tüm demokratik güçler, yıllardır 141 ve 142'nin kalkmasını isterken, iktidarlar tam tersini yapmaktalar. Demokratik bir düzeni savunan hiç kimse böylesi ters uygulamaları tasvip etmez. Faşist Mussolini İtalyasının Ceza Yasasından alınarak Türkiye Cumhuriyeti Ceza Yasasına kopya edilen 141 ve 142, ülkemizde özgürlükleri kısıtlayan hükümlerin başında gelir. Böylesi çıkarılan yasalar ise özgürlüklerin üstüne çekilmiş sis perdesinin üzerine yeni karabulutlar getirir. Bu tür anti-demokratik yasa tasarılarını sunanlar bunu savunanlar, sendikalaşma hareketinin karşısında, demokratik istemlerini gürce haykıranların karşısında; gerileyenler, telaşa düşenlerdir. Faşist Mussolini yasalarına sarılanlar emirlerinde oldukları tekelci sermayenin tarihi çöküşüyle başbaşa kalacaklardır.

Demokratik Örgütlerden Haberler

İSTANBUL (İSTA)

İZMİR DEKİ 25 DEMOKRATİK ÖRGÜT TÖB-DER ÜYESİNE YAPILAN SADIRIYI KINADI...

Bir süre önce İzmir Buca Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinden, 5 TÖB-DER üyesine yapılan saldırıyı kınayan İzmir'deki 25 demokratik örgüt «bu saldırı faşistlerin kitle katliamına yönelik saldırılarının bir devamıdır» demişlerdir.

Emperyalizmin ve onların yerli işbirlikçilerinin maşaların faşistlerin, ülkemizde faşist bir dikta provaları yaptıklarını belirten 25 demokratik örgüt, yayınladıkları ortak bildiride şöyle demişlerdir: «Bugüne kadar hükümete yaptığımız uyarılar sonuçsuz kalmıştır. Saldırının nereden yönlendirildiği açıktır. Eğitim ve Devlet kurumlarındaki faşist kadrolar temizlenmediği, faşist kuruluşlar kapatılmadığı sürece bu kanlı saldırılar devam edecektir.»

Bildiride ayrıca, 1 Mayıs 1978'in emperyalist ve faşist güçlerin yüreğine korku saldığına da değinilmiş ve «düzenledikleri bayrağa saygı daha doğrusu saygısızlık mitinglerinin altında bu korku (Tüm ilerici ve yurtseverlerin eylem ve cephe birliği) yatmaktadır» denilmiştir.

Bildiriye imzasını atan demokratik örgütler şunlardır: TÜS-DER İzmir ve Bornova Şubeleri, TÜMAS, Haber-Der, Bank-Der, Enerji-Der, Genel-Der, TÜM-DER, TÜTED, Çağdaş Hukukçular Derneği, İKD İzmir Şubeleri, İGD Konak, Yeşilyurt, Bornova Şubeleri, DİSK 3. Bölge Temsilciliği, Maden-İş, Lastik-İş, Bank-Sen, Yeni Haber-İş, Dev Maden-Sen, Beton-İş, Genel Merkezi MMO, İMO, EMO İzmir Şubeleri.

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI ATAŞ RAFİNERİSİ VE TÜM YERALTI KAYNAKLARI İLE BİRLİKTE PETROLÜN DEVLETLEŞTİRİLMESİNİ İSTEDİ...

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Sekreteri Erhan Sakallıoğlu, başta Ataş rafinerisi olmak üzere yeraltı kaynakları ile birlikte petrolün devletleştirilmesini istemiştir.

Sakallıoğlu, kısa bir süre sonra çeşitli bahanelerle Ataş'ta kapasitenin tekrar düşürülebilme olasılığının bulunduğunu hatırlatmış «1974 yılında yabancı şirketler yine bugünkü duruma benzer bir uygulama ile üretimi kısmışlar ve 80 günlük sürenin dolmasına 5 gün kala, o günün MC iktidarlarının istedikleri varil fiyatlarını ikramiyeli olarak ayrıca bir de 80 milyon lira mağduriyet armağanı alarak üretime geçmişlerdir» demiştir.

POL-DER DİYARBAKIR ŞUBESİ BAŞKANI: «POLİS BİNİCİSİNE GÖRE HAREKET EDEN AT DEĞİL, HALKIN POLİSİDİR»

MHP Konya Miletvekili İhsan Kabadayı'nın «polis at gibidir, binicisine göre hareket eder» şeklinde basında yeralan sözlerini yanıtlayan POL-DER Diyarbakır Şubesi Başkanı Hüseyin Çağırtekin, «emniyet emekçilerinin ekonomik ve demokratik mücadelesini kararlı ve bilinçli olarak sürdüren POL-DER üyeleri olarak, polisin binicisine göre hareket edip etmediğini tarih gösterecektir» demiştir.

Bu konuda basına bir açıklama yapan POL-DER Diyarbakır Şubesi Başkanı Hüseyin Çağırtekin, 1950 yılından sonra iktidarların, polisi daima kendi siyasi ve politik çıkarlarına alet edip, sınıfsal baskı aracı olarak kullandığını öne sürmüş, emekçi halkın bu gerçekten hareket ederek polisi haklı olarak iktidarların polisi şeklinde gördüğünü ve bildiğini söylemiştir.

Sayıştay iki başlı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) kin ayrı ayrı açıklamalarda bulunmaları ise personeli şaşkına döndürmüştür. İSTA Ajansı muhabirlerinin sorularını cevaplandıran Vasfi İlter, kendisinin yasal olarak görevi sürdürmekte olduğunu bildirmiş, kapıyı kilitleyeceğini Cahit Eren'in kırıp içeri girmesi halinde de yetkililere şikayet edeceğini bildirmiştir.

MECLİS BAŞKANLARI DA KARIŞTI

Sayıştay Başkanlığı sorununa Meclislerin iki başkanı da karışmıştır. Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay, Cahit Eren'i seçilmiş başkan olarak kabul ederken, Meclis Başkanı Cahit Karakaş bu kararı geçerli saymamaktadır. Sayıştay Başkanlığına ayrı ayrı gönderilen iki yazıda Meclis Başkanı Vasfi İlter'den görevi Cahit Eren'e devretmemesini istemiş, buna karşılık Sırrı Atalay seçimlerin yasal olduğunu bildirerek Cahit Eren'in Sayıştay Başkanı olduğunu belirtmiştir.

Karakaş'ın Kanunlar Müdürlüğü aracılığıyla Sayıştay Başkanlığına gönderdiği yazı şöyledir:

«Sayıştay Kanununun 5'nci maddesinin 2'nci fıkrasındaki iki aylık sürenin işlemesi ve komisyon kararının kesinleşmesi, Anayasa, yasalar ve içtüzük hükümlerine uygun bir seçim yapılmasına bağlıdır. Bunun aksi düşünülemez.»

Diğer taraftan Sırrı Atalay'ın gönderdiği yazıda şu görüşleri savunmuştur:

«Sayıştay'da açık bulunan birinci başkanlık ile yedi üyelik için 832 sayılı yasanın 5 ve 6'ncı maddeleri uyarınca Bütçe Karma Komisyonunca yapılan seçimler Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 2.5.1978 günlü 53'ncü birleşiminde onaylanarak 10.5.1978 tarih ve 16283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 832 numaralı yasanın 108'nci maddesine göre, bu yasayı Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi yürütmektedir. Birinci başkan ve yedi üyenin seçimi kesinleşmiştir. Gerekli işlemin hemen yerine getirilmesini rica ederim.»

TARTIŞMA NASIL ÇIKTI?

Sayıştay Başkanı sorunu TBMM Bütçe-Plan Komisyonunda şubat ayında yapılan seçimden sonra ortaya çıkmıştır. TBMM Bütçe-Plan Komisyonunun Cahit Eren'i başkanlığa seçmesine AP'li komisyon üyeleri itiraz etmişler, Meclis Başkanı Cahit Karakaş da bu itirazı kabul ederek, seçimi iptal ettiğini açıklamıştır.

Ancak, TBMM Bütçe-Plan Komisyonu yeniden toplanarak, daha önce yapılmış olan Sayıştay Başkanlığı seçiminin geçerli olduğuna karar vermiş ve yeni bir seçime gerek olmadığını bildirmiştir.

Komisyon Başkanı Yılmaz Alpaslan'la Meclis Başkanı Cahit Karakaş arasında bir süre tartışmalara yolaçan olay Senato Genel Kurulunda komisyon kararının onaylanmasıyla yeni bir boyut kazanmıştır.

Şu anda Cumhuriyet Senatosu, Komisyonun kararını geçerli sayarken, Millet Meclisi Başkanı bu kararın yok olduğu görüşünü savunmaktadır.

Sayıştay

(Baştarafı 1. Sayfa'da) saymanların ve 2. derece den ita amirlerinin hesap ve idari işlemlerini yargılamak ve kesin hükme bağlamakla görevli bir idari yargı organıdır.

2514 Sayılı Yasa ile Sayıştay içinde bir Genel Kurul oluşturulmuş ve daire kararlarını temyiz edebilme görevi bu Genel Kurula verilmiştir. Böylece bu kararlar Danıştay'ın denetimi dışında bırakılmıştır.

Sayıştay'ın karar organları:

1 — Daireler, 2 — Genel Kurul, 3 — Savcı ve Savcı Yardımcılarıdır.

Sayıştay'da kurulu dört daire vardır. Bu dairelerde bir başkan ve üç üye bulunur.

Genel Kurul dört dairenin başkanları ve 12 üyeden oluşur.

Savcı ve yardımcıları ise hazinenin temsilcisi durumundadırlar.

Tıp

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rak meslek mensuplarının daha erken toplum hizmetine katılmaları gerektiğini belirtmiş ve şöyle konuşmuştur:

«Fakültelerarası kurulun tıp eğitiminin 5 yıla indirme yolundaki ilkesel kararını ve ilk yıl yakın denetimli, ikinci yılı uzak denetimli toplumiçi uygulama çalışmasından sonra meslek uygulama yetkisinin tescili önerisini kıvançla karşılıyoruz.»

SITMA MÜCADELESİ

Sıtma mücadelesinde yoğun çalışmalar yapıldığını belirten Tan, Çukurova ve diğer Güneydoğu illerinde sivrisinek mücadelesi için gerekli ilaç püskürtmesinin yapıldığını söylemiştir. Mete Tan konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

«Sıtma sayısı konusundaki geçen yılki veriler gerçeğe uymamaktadır. 115 bin olarak söylenen sayının 200 bini aştığını öğrendik. Sıtma ile mücadelemizde halkımızın büyük ölçüde yardımcı olması eğitim çalışmalarımızın olumlu sonuç verdiğinin işaretidir.»

Genel-İş'e

(Baştarafı 1. Sayfa'da) terek, birlik ve dayanışmanın Genel-İş üyelerini mutlaka zafere götüreceğini vurgulamıştır.

Öteyandan, Genel-İş Kocaeli Şubesi binasında düzenlenen basın toplantısında söz alan DİSK Genel-İş Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Hukuk İşleri Daire Başkanı İ. Hakkı Önel, sözleşme görüşmelerinin üç aydan buyana sürdüğünü belirterek, «Uyuşmazlık uzlaştırma kuruluna gitti. Uzlaştırma kurulunun verdiği kararı işveren kabul etmedi; biz de benimsemedik. Tüm işçi arkadaşlarımızı önceki gün toplayarak, gelişmeleri aktardık. Oybirliğiyle grevin başlaması istendi. Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi doğrultusunda bu sabah 04.00'de grevi başlattık. Greve yasada grev dışı olarak gösterilen elektrik-su dışında tüm işçiler yüzde yüz olarak katılmış durumdadır. Grevin amacının İzmit'in yine emekçi halkına karşı olmadığı açıktır. Örneğin hastanelerde düzenli olarak çöplerin alınması için kurulan ekipler işbaşındadır. Bunun dışında yürütülemeyen birçok hizmetin ve hayatın büyük ölçülerde etkilenmesinin sorumlusunun işveren belediyeye ait olduğunu emekçi halkımızın taktir edeceğine inanıyoruz.»

POL-DER

(Baştarafı 1. Sayfa'da) «Bu koşul, içişleri örgütündeki [illegible] etkinliğini kanıtlamaktadır» demiştir.

POL-DER Genel Başkanı [illegible] Özgen'in açıklaması şöyledir:

«Komiser muavini yetiştirme amacıyla polis memurları arasından seçme sınavıyla personel seçilmesine dair İçişleri Bakanlığının 29.5.1978 günlü prensip kararı ve genelgesi yasalara ve Anayasaya aykırıdır.

Sınavlara katılacak polis memurlarının 1975-1976-1977 yılı gizli tezkiye varakalarının olumlu olmasının şart koşulması içişleri örgütündeki MC kalıntılarının etkinliğini kanıtlamaktadır.

POL-DER üyesi olup da MC döneminde gizli tezkiye yönünden olumlu sicil almış tek kişi yoktur.

Derneğimiz bu genelgenin iptali için idari kanallardan başvurmalardan bir sonuç almadığından POL-DER adına Avukat Doğan Tanyer aracılığıyla yüce Danıştay'a başvurarak «iptal ve yürütmenin durdurulması» isteminde bulunmuştur. Yoksa binlerce POL-DER üyesi sınavlara katılmayacak, ülke ve halka değil, MC'ye hizmet edenler polis amiri olacaklar ve demokratik umutların yeşerdiği bu dönemde MC'nin sandık izleyicileri polisin amir kadrolarını dolduracaklardır.

Bu işlemin iptali için her türlü yasal yolu deneyeceğimizi, tüm üyelerimize ve halkımıza bir kere daha duyururuz.»

Otomobiline yerleştirilen

(Baştarafı 1. Sayfa'da) tir. Sabah saat 09.30 sıralarında otomobiline binen Yaşar Değerli kontağı çevirmesinden kısa süre sonra bombanın patladığı öğrenilmiştir. Patlama sırasında eski Sıkıyönetim Savcısı Değerli çeşitli yerlerinden hafif şekilde yaralanmış, otomobil büyük ölçüde hasara uğramıştır. Olaydan sonra açıklama yapan Emniyet Müdürlüğü ilgilileri Askeri Dinlenme Kampı önünde meydana gelen sabotajla ilgili soruşturmaya başlandığını bildirmişlerdir.

★ Bakırköy'de bulunan İzzet Ünver Lisesinden çıkarak evine gitmekte olan Salih Zeki Ünal adındaki bir öğrenci, kimliği henüz belirlenemeyen bir kişinin silahlı saldırısına uğramıştır. Tabancasını çekerek ateş etmek isteyen şahısla Salih Zeki Ünal adlı öğrenci arasında çıkan boğuşma sırasında tabanca ateş almış, adı geçen öğrenci elinden ve karnından yaralanmıştır.

AYDIN

★ Ortaklar Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü, dördü ağır olmak üzere 30 öğrencinin yaralanmasıyla sonuçlanan saldırıya adı karışan 40 «ülkücü» hakkında «disiplin koğuşturması» açmıştır.

«Ülkücü»lerin Enstitü Müdürünün Başkanlığında oluşan bir komisyon tarafından sorgularının yapıldığını belirten Germencik Kaymakamı, İlhan Uluköse saldırgan grubun savurduğu üçüncü dinamitin patlamaması nı «büyük bir şans» olarak nitelendirmiş, «aksi takdirde bir facia ile karşılaşabilirdik» şeklinde konuşmuştur.

URFA

★ Siverek İlçesinin Küfrü ve Alan Köylerinde meydana gelen ve 5 kişinin ölümü ile sonuçlanan silahlı çatışmadan sonra 6 kişinin yakalandığı açıklanmıştır.

Açıklamayı yapan Urfa Valisi Musa Eren, iki köy halkı arasında önceki gün meydana gelen silahlı çatışma nedeniyle bölgede alınan sıkı güvenlik önlemlerinin sürdürüldüğünü söylemiş, olaya adları karışan 6 kişinin jandarma tarafından yakalandığını bildirmiştir. Vali ayrıca, halen firarda bulunan bazı kişilerin de yakalanmasına çalışıldığını belirtmiştir.

SİİRT

★ Diyarbakır - Bitlis karayolunda bir otomobili arayan jandarmalar, 77 adet Kaleşinkof marka otomatik silah parçası ele geçirmiştir.

Normal yol devriyesi yapan jandarmalar Baykan İlçesinin Haydar Köprüsü üzerinde Diyarbakır istikametinden gelen bir otomobili durdurarak aramışlardır. Arama sonunda bagajdaki bir çuval içinde 77 adet Kaleşinkof marka otomatik silah parçası ele geçirilmiştir. Diyarbakır'ın Lice İlçesinden getirildiği bildirilen otomatik silah parçaları ile ilgili olarak Mustafa ve Seyit Güler adlı kişiler gözaltına alınmıştır. İlgililer, soruşturmanın derinleştirildiğini bildirmişlerdir.

DİYARBAKIR

★ Kısa adı DHKD olan Devrimci Halk Kültür Derneği Diyarbakır Şubesi, yasak yayın bulunduğu gerekçesiyle valilikçe üç ay süre ile kapatılmıştır.

Valilikçe üç ay süre ile kapatılan Devrimci Halk Kültür Derneği Yönetim Kurulu üyeleri hakkında dava açılmıştır.

ELAZIĞ

★ Elazığ'da çıkan çatışmada bir marangoz tabanca kurşunu ile yaralanmış, gece öğrenci yurdu kurşunlanmış, bir eve de patlayıcı madde atılmıştır.

Bu arada önceki gece saat 23.00 sıralarında Fırat Üniversitesi Öğrenci Yurdu kimliği belirsiz kişilerce kurşunlanmış, Olgunlar Mahallesinde Ağa Demir'e ait eve patlayıcı madde atılmıştır. Can kaybının bulunmadığı olaylarla ilgili soruşturma sürdürülmektedir.

Haig

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rikan - Yunan ilişkilerinde meydana gelecek gelişmeler, kaldırılmaması halinde doğacak sonuçlar yanında çok hafif kalır» şeklinde konuşmuştur.

ALT KOMİTE BAŞKANI DA AMBARGONUN KALDIRILMASINDAN YANA

Öteyandan, ambargo konusunu görüşen Alt Komitenin Başkanı Virginia Demokrat Parti temsilcisi Dan Daniel de, yaptığı konuşmada, «silah ambargosunun istenen sonuçları vermediğini» ifade etmiş, «şayet Türkiye'ye NATO'nun tam üyesi olarak, hakkı olanı vermezsek, bu ülkenin başka ekonomik güvenceler aramasına engel olamayız» demiştir.

Daniel konuşmasında, NATO'nun bütün eski Başkomutanlarının da Kongre üyelerine birer mektup yazarak Türkiye'ye uygulanmakta olan ambargonun kaldırılmasını istediklerini hatırlatmıştır.

Van Hastanesi ilgisizlikten faaliyete geçemiyor

Mehmet DOĞAN Bildiriyor

VAN — TÜS-DER Van Şubesi üyeleri, şehirlerindeki 1976 yılında yapımı bitmiş olan hastanenin, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve il parlamenterlerinin yıllardır süregelen ilgisizlikleri yüzünden bir türlü faaliyete geçemediğini bildirmişler, göğüs hastalığına yakalanmış vatandaşların tedavi için Diyarbakır, Erzurum veya Ankara'ya gittiklerine, başka şehirlere gitmeye maddi olanak bulamayanların da bu nedenle ölüme terkedildiklerine dikkati çekmişlerdir.

İlgisizlikten ve olanaksızlıktan ölen bu vatandaşların hesabını kimden soracaklarını yöre saylavlarından öğrenmek istediklerini belirten üyeler, yakında bir kampanyayla toplanacak imzalarla Sağlık Bakanlığına başvuracaklarını bildirmişlerdir.

Ege'de 12 TÖB-DER şubesi eğitim enstitülerinde Danıştay kararlarının uygulanmasını istedi

İzmir, Ortaklar, Kemalpaşa, Torbalı, Urla, Seferhisar, Dikili, Selçuk, Salihli, Sarıgöl, Selendi, Kırkağaç ve Foça TÖB-DER Şubeleri basına ortak bir açıklama yaparak Ortaklar Eğitim Enstitüsünde Bayrak Töreninde öğrencilerin üzerine bomba atılmasının, Bayrağa Saygı adı altında meydanlarda boy gösterenlerin bayrağa yeni bir saygı türü olduğunu belirtmişler, hükümetten eğitim enstitülerinde Danıştay kararlarını uygulamasını istemişlerdir.

15 bin

(Baştarafı 1. Sayfada) haklarının gasp edildiğini, yıllardır sabit katsayılarla maaş aldıklarını, onların ise çığ gibi artıp giden hayat pahalılığı önünde giderek ufaldığını belirten memurlar, basına yaptıkları açıklamada, **«Bir avuç tekelci kapitalist milyonları bulan kârlarını zarar göstererek veya göstermelik değerlerle vergi öderken, bizim maaşlarımızın yarısından çoğu vergi, kesinti adı altında elimizden alınıyor. Gerici faşist güçler bizim sendikal ve demokratik haklardan yoksun bırakılmamızı istiyorlar, çünkü bizim vergilerimiz, kesintilerimiz onların kârlarına kâr katıyor»** demişlerdir.

Daha fazla savsaklanmadan sendikal haklarının tanınmasını istediklerini belirten TÖB-DER, TÜS-DER, TÜMAS, Haber-Der, Genel-Der, Enerji-Der, TRT-DER, Bank-Der, Makina Müh. Odası, İMO ve Ziraat Mühendisleri Odası üyesi memurlar, **«Tüm demokrasi güçlerinden, işçi sınıfımızdan, basınımızdan memurların ve tüm çalışanların sendikal haklarının tanınması için çabalarını yoğunlaştırmalarını, bu hakkımızın derhal tanınmasını istiyoruz»** demişlerdir.

Memurlar ayrıca, 10 Haziran 1978 tarihinde bir seminer düzenleyeceklerini, seminere konuşmacı olarak Oya Bardar ve Aydın Engin'in katılacağını belirtmişlerdir.

TPAO - Petrol-İş görüşmeleri yeniden başladı

TPAO Genel Müdürlüğü ile Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası arasında bir süre önce kesilen görüşmelerin dün yeniden başladığı öğrenilmiştir.

Petrol-İş'in 17 Mayıs 1978'den beri Batman Rafinerisi ve Dörtyol Petrol Boru Hattında uyguladığı grev konusunda yapılan görüşmeler, Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi'nin Petkim-İş'i «Grev kırıcılıkları ve işverenle birlikte hareket etmekle» suçlaması üzerine kesilmişti.

Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi, ANKA Ajansına yaptığı açıklamada, sendikanın yeni bir heyetle görüşmelere başlanmasını önerdiğini ve saat 10.00'da masaya oturulduğunu belirtmiş ve «Yeni görüşmeler bizim için umut kaynağıdır. Ancak Petkim-İş'le TPAO işvereni arasında sürdürülen gizli pazarlıkların belgelerini görmekte direneceğiz. Bu koşullarda anlaşma sağlanabileceğini umut ediyorum» demiştir.

İşgüzar

(Baştarafı 1. Sayfada) yapan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar, artan hayat pahalılığı karşısında işçi emekli maaşlarının da ayarlanacağını söylemiştir. Sosyal Güvenlik Bakanı açıklamasında işçi emeklilerinin, bundan böyle kendi kaderlerine terkedilmeyeceğini bildirmiş, **«Emeği ve alınteri ile yurt ekonomisine büyük ölçüde iştirak eden emekli işçilerimizin sorunlarına ve maruz kaldıkları ekonomik sıkıntılarına daha kolay çözüm bulunacaktır»** demiştir.

Staj

(Baştarafı 1. Sayfada) belirten stajyer avukatlar, staj süresinin 1.5 yıldan 1 yıla indirilmesini ve ruhsat almak için yapılan sınavların kaldırılmasını istemişlerdir.

DİSK

(Baştarafı 1. Sayfada) «İYAK adı altında bir kuruluşa, işçilerden kesinti yapılmasına izin vermeyeceğiz» demiştir.

Ülkenin içinde bulunduğu koşullara da değinen Işıklar, kapitalizmin buhrandan çıkış için, başta işçi sınıfı olmak üzere memurlardan, topraksız köylülerden, küçük esnaftan, dar ve orta gelirli köylülerden fedakârlık beklendiğini söylemiştir.

Işıklar, basına yaptığı yazılı açıklamada, kapitalist yolla kalkınmaya çalışan Türkiye ekonomisinin giderek daha da dışa bağımlı hale geldiğini, bu bağımlılığın 1978 yılında son kerteye ulaştığını, ücretlerin satın alma gücünün 1976 yılı düzeyinde kaldığını, kalkınma yükünün başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışanların üzerine yüklendiğini, buna karşılık kapitalistlerin, kârlarını artırmak için fedakârlığa yanaşmadıklarını, hatta mülkiyetlerinde bulunan üretim araçlarını boş kapasite ile çalıştırdıklarını belirtmiştir.

MC döneminde işçi sınıfına yapılan saldırılara da değinen Işıklar, CHP ağırlıklı hükümetin işbaşına geldiğinden bu yana faşist saldırılar karşısında bekleneni vermediğini belirtmiş ve şunları söylemiştir:

«İYAK, MEYAK gibi projeler sonucu oluşturulacak sermaye kuruluşları ister işçilerden, ister memurlardan toplanan paralarla oluşturulsun, bunların işçi sınıfı için Vehbi Koç'lardan farkı olmayacaktır. İşçinin ya da memurların kesenekleri ile oluşturulan mali gücün, işçilere ya da memurlara patronluk yapmasına izin verilmeyecektir. Bu tür girişimlere bütün gücümüzle karşı çıkacağız. Yıllardan beri kamu görevlilerinden kesilen MEYAK ödentileri ile, hiçbir memura maddi bir yarar sağlanmazken, kapitalistlere teşvik ve benzeri adlarla yardım yapılmıştır. Biriken fonlar kapitalistlerin ve hazinenin hizmetine koşulmuştur.»

İSTANBUL İKİNCİ İFLAS MEMURLUĞUNDAN İFLASIN AÇILDIĞINI BİLDİREN İLÂN

Dosya No: 1978/14

İstanbul, Büyükdere Cad. Tankaya Palas Apt. Kat: 3 Daire: 8 Şişli adresinde mukim müflis «BÜYÜK ECZANE LTD. ŞTİ. (Tasfiye Halinde) Tasfiye Memuru KEGORK SEVAN» ın iflasına ve iflasın 2.6.1978 günü saat 14.45'ten itibaren açılmasına İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesince 2.6.1978 gün ve 1977/562 esas sayı ile karar verilmiş bulunduğu iflasın İ.İ.K. nun 166. maddesi gereğince ilân ve tebliğ olunur. 5.6.1978

(Basın 4201 — 628)

Arjantin 78

(Olaylar-Haberler-Yorumlar)

Final Grubu yolcuları belli oluyor

1. GRUP:						
İtalya	2	2	0	0	5	2	4
Arjantin	2	2	0	0	4	2	4
Fransa	2	0	0	2	2	4	0
Macaristan	2	0	0	1	2	5	0

2. GRUP:							
B. Almanya	2	1	1	0	6	0	3
Polonya	2	1	1	0	1	0	3
Tunus	2	1	0	1	3	2	2
Meksika	2	0	0	2	1	9	0

BUENOS AİRES (A.A.)

Salı gecesi oynanan maçlardan sonra final grubuna girmeye hak kazanan takımlar birer birer belli olmaya başladı.

Spor otoritelerinin belirttiklerine göre, turnuvanın en parlak futbolunu oynayan İtalya ve Arjantin, daha şimdiden final grubu vizesini almışlardır. Buna karşılık Fransa, Meksika ve Macaristan elenmişlerdir.

İkinci grupta ise Federal Almanya ile Polonya'nın da final yolcuları arasına girecekleri anlaşılmaktadır.

Dünya Kupasından NOTLAR

MAÇLARDAN SONRA NE DEDİLER?

★ Meksika'yı 6-0 ezen Alman Milli Takımı yöneticisi Helmut Schöen maçtan sonra, bir parça rahatlamış şekilde şunları söylemiştir: **«Bu maçtan çok korkuyordum, zira herşey bu maçın sonucuna bağlıydı. Maçı kaybettiğimiz takdirde bütün final şansımızı da kaybetmiş olacaktık. Bununla birlikte, Polonya maçındaki kadar hiçbir zaman kötü oynayamayacağımızı da biliyordum. Alman takımı henüz Dünya Kupasını kesinlikle kazanacak düzeye gelmemiştir. Bir başlangıç yaptık, fakat çok daha fazla çalışmaya azimli ve kararlıyız.»**

★ Tunus karşısında 1-0'lık bir galibiyetle iki puanı güçlükle koparabilen Polonya antrenörü Gomach ise şöyle konuşmuştur: **«Sonuçtan çok mutluyum, fakat oynadığımız oyundan hiç memnun değilim. Herşeye rağmen Tunus'u bu kadar mükemmel bir futbol oynadıkları için kutlamak isterim. Biz kendimize biraz fazla güvendik, fakat Tunuslular da gerçekten çok güzel oynadılar.**

Futbolcuları teker teker eleştirmeyeceğim. Sadece bizim takımın eleştirisini yapmak istiyorum. O da takımın tek kelimeyle çok kötü oynadığıdır.»

★ Maçın talihsiz mağlubu Tunus'un antrenörü Şetali'nin sözleri de şöyle olmuştur: **«Takımımın oyunundan çok memnunum. Tunus bir hayli düzeldi. Bu sonuca ulaşmak için 10 yıldır çalışıyoruz. Polonya ile yaptığımız son maçı 6-0 kaybetmiştik. O günden bugüne ne yapabileceğimizi ortaya koyduk. Sağ olursak daha iyisini de görürüz.»**

★ Takımının final grubuna katılmayı garantilemesi üzerine çok sevinçli görülen Arjantin takımı antrenörü Cesar Menotti ise şunları söylemiştir:

«Final grubuna katılma hakkını elde etmiş olmamız gerçekten büyük başarıdır. Zira birinci grup en zor gruplardan biriydi. Ancak bu, İtalya ile yapacağımız son maçı da kazanacağımız anlamına gelmez. Biz mümkün olduğu kadar çok maç kazanmak arzusundayız. Bu arada grubumuzda birinci olmayı da arzuluyoruz. Bunun nedeni de, final grubu maçlarını, alışık olduğumuz River Plate Stadında oynama hakkını alabilmektir.»

★ Macaristan'ı bozguna uğratan İtalyan Milli Takımı antrenörü Enzo Bearzot'un sözleri de şöyle olmuştur: **«Maçı bize savunma hattımız kazandırdı. Macarlar bu müdafaayı hiçbir zaman aşamadılar. 3 gol attıktan sonra, üç topumuz da direkten dönerse, artık söylenecek fazla bir şey kalmaz sanırım.»**

★ 3-1 yenilmekten çok üzgün görünen Macar Milli Takımı antrenörü Lajos Baroti de şunları söylemiştir: **«İki yıldız futbolcumuzu -Trocsik ve Nylasi- kaybettikten sonra, İtalya çapında bir takımla mücadele etmemiz hiç de kolay olmaz sanırım. Kendilerini kutlarım. Zayıf taraflarımızı iyi görüp oralara saldırdılar ve gerçekten iyi oynadılar.»**

BİNİNCİ GOLE AZ KALDI

★ Spor otoritelerinin yaptıkları hesaplara göre, Dünya Kupasında, heyecanla beklenen bininci gol büyük bir ihtimalle, cumartesi gecesi oynanacak birinci grup maçlarından birinde atılacaktır.

Cumartesi gecesi yapılacak maçlar, İtalya - Arjantin, Fransa - Macaristan, Meksika - Polonya ve Batı Almanya - Tunus arasında oynanacaktır.

ARJANTİN FRANSA MAÇI VE PENALTI TARTIŞMASI

★ Arjantin - Fransa maçında, Fransızların yıkılmasına neden olan penaltının Fransız takım kaptanı Tresor'un eline topun kazara çarpması sonucu meydana geldiği, pozisyonun televizyonda tekrarı sonucu ortaya çıkmasına rağmen, Fransızlar İsviçreli hakemin kararına itiraz etmeyeceklerini açıklamışlardır.

Topun ceza sahası içinde Tresor'un eline çarpması üzerine İsviçreli hakem Jean Dubach derhal yan hakemine koşmuş ve onun da görüşünü aldıktan sonra topu penaltı noktasına dikmişti.

Fransızlar için ikinci talihsizlik, ikinci yarının hemen başında kalecileri Demanes'in sakatlanarak sahayı terketmesi olmuştur. Demanes'in yerini Baratelli almıştır.

Arjantin - Fransa maçında sahanın yıldızı ise Arjantin'in ikinci golünü atan Leopold Luque olmuştur. Ancak Luque de golü attıktan az sonra kolundan sakatlanarak sahayı terketmek zorunda kalmış, böylece Arjantin son 10 dakikayı 10 kişi oynamıştır.

DOPİNG YAPAN FUTBOLCU ÜLKESİNE DÖNDÜ

★ Uyarıcı madde kullandığı için takımdan çıkarılan İskoçya Milli oyuncusu Willie Johnston uçakla ülkesine dönmüştür.

Cordobada bulunan İskoçya kampından ayrılmadan önce verdiği demeçte kendisine yapılan doping muayenesini İskoçya takımının, ilk maçında Peru'ya 3 - 1 yenilirken sergilediği kötü futbolu maskelemek için kullandığını söylemiş ve şunları eklemiştir:

«Maçtan önce aldığım haplar İskoçya'da bütün takım oyuncularına verilmektedir. Menajerimiz Ally Mcloed, oyuncuları bu hapları kullanmamaları için hiçbir zaman uyarıda bulunmamıştır.»

İstanbul Küçükyalı Belediyesinden

1 — Belediyemize ait aşağıda cins ve miktarı yazılı muhtelif işleri 2490 sayılı yasa uyarınca ve kapalı zarf usulüyle yaptırılacaktır.
2 — İhale 21.6.1978 Çarşamba günü saat 15.de Encümen huzurunda yapılacaktır.
3 — İstekli bulunanların meşkûr gün hazır bulunmaları ilan olunur.
Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Şartnamesi mesai saatlerinde Fen işlerinde görülebilir.

Yapılacak İşin Nev'i	Muhammen Bedeli	Geç. Teminatı
1 — Batman Rafinerisinden Küçükyalıya varilleme ve varil bedeli dahil 472 ton beheri 2150 liradan Asfalt nakli.	1.014.800.—TL.	44.194.—TL.
2 — Deniz sahil dolgusuna Taş dökümü işi 600.000.—TL.si 1978 yılında 300.000.—TL.si 1979 Mart ayında ödenmek üzere.	900.000.—TL.	39.750.—TL.

(Basın: 17205 — 600)

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Tatil başladı

Ya sınıfta kalan bütünlemeye kalan başarısız öğrenciler!..

Tatil geldi öğrenciler için. Bayramlı, dayaklı, şiirli, marşlı, oyunlu, kavgalı, toplu, matematikli bir öğrenim yılı daha bitti. Karneler elden ele dolaştı. «Benim karnemde hepsi pekiyi»... «Benim üç tane iyim var»... «Bir tane pekiyim var. O da Hal ve Gidiş»... Her yıl olduğu gibi bu yıl da sınıfta kalanlar oldu. Bu yıl da sınıfta kalan çocukların hepsi yoksul. Allah için bir tane zengin oğlunun, ya da kızının sınıfta kaldığı duyulmamıştır.

Bu noktada özellikle ilkokul öğretmenleri için «öğrenciyi sınıfta bırakmamak» kavramı yaygınlaşmalı. Doksan kişilik sınıfta okuyan, hiç bir ders aracı bulunmayan, eve maddi katkıda bulunabilmek için simit satan öğrenci sınıfta kalıyorsa, kabahat kendinin mi?.. Kadir Erdoğan, Çetin Kuru ve Tamer Bostancıoğlu da bütünlemeye kalan öğrencilerden...

Kadir Erdoğan

(ORTA BİR ÖĞRENCİSİ)

"Bir gün öğretmen gördük, iki gün görmedik,,

«Adın Kadir olacağına, kaderin kader olsun» demişler. Eh öyledir. Kuşkusuz kendi kaderini kendin çizebilirsen. Kendi ellerinle yazabilirsen.

Kadir Erdoğan, Sivas'ın Divrik İlçesinden. Daha doğrusu ordan göç edip buralara gelmişler. Bir gecekondu yapmışlar. İçinde, kendi dünyalarıyla birlikteler. Ama bu gecekonduda tam onbir kişi soluk alıp veriyor. Kadir Erdoğan **«Biz dokuz kardeşiz»** diyor ve sözcükleri tek tek düşürüyor dudaklarından. **«Benden gayrı ortaokulda okuyan yok. Diğer kardeşlerim ilkokulda... Sadece ikisi ilkokulu bitirip orda burda çalışıyor. Ben bu yıl gittim ortaokula. Bir gün öğretmen gördük, iki gün görmedik. Gelen öğretmenler de geçen yılki ilkokul öğretmenlerimiz. Ne öğretmen yönünden bir değişiklik gördük, ne de yeni bir okul yönünden. Hiç bir değişikliğe uğramadan devam ediyoruz işte.»**

Kadir üç dersten bütünlemeye kalmış, Matematik, İngilizce ve Sosyal Bilgiler. Gidip geliyor kursa. Geçecek mi, kalacak mı bilemiyor? O da sınıf geçip de rahat bir uyuyabilecek mi dersiniz? **«Benim babam ondokuz senedir işçidir»** diyen Kadir Erdoğan gülecek mi bir gün dersiniz. Babası bir akşam Kağıthane Salat Yağı Fabrikasında **«Benim oğlan sınıf geçti»** diyebilecek mi?

Tamer Bostancıoğlu

(ORTAOKUL ÖĞRENCİSİ)

"Bizim sınıfta doğrudan geçen üç arkadaş var,,

Okul kapısına yaslanmış duruyor. Alnının gerisinde bir dünya kurulmuş. O dünya da yoksulluk hora tepip cirit atıyor. Bu yetmiyormuş gibi İngilizce, Sosyal Bilgiler ve Matematikten bütünlemeye kalmış. Yoksul dünyasına inen üç keskin bıçak gibi bu dersler. Hergün beynini, düşlerini ve en güzel şeylerini kesiyor. Durmadan kesmesini sürdürüyor. Babası İşçi Bostancıoğlu'nun. Türk Hava Yollarına girmiş dört sene önce. To pu topu dört ışık yılı işçi.

«Bizim okulda 177 öğrenci var. Okul bu yıl açıldı. Bizim sınıftan doğrudan doğruya geçen üç arkadaş var. Diğerleri benim gibi kursa kaldılar.» diyor Bostancıoğlu...

177 öğrencili bir okulda sınıf geçenlerin sayısı 52 Kursa kalanların sayısı 125. Ve bu öğrenciler 15 günlük kursun sonunda ne olacaklarını düşlüyorlar. Şu veya bu konuyu öğrenmek değil amaçları. Sorun sonucu öğrenebilmek.

Çetin Kuru

(ORTA BİR ÖĞRENCİSİ)

«Okulda asil öğretmen sayısı iki; onlar da derse girdiyse»

Çetin Kuru da, Tamer Bostancıoğlu, Kadir Erdoğan gibi kursa kalanlardan. O da aynı derslerden... Kursa kaldım diyesi gelmiyor Çetin Kuru'nun. Çünkü öyle olmak istemiyor, utanıyor... Ama ne yapsın. Aynı hamam aynı tas. Okulda asil öğretmen sayısı iki. Onlar da zamanında derse girdilerse... Başka öğretmeni yok mu? Var var ama, onlar eski öğretmenleri, yani ilkokul öğretmenleri.

«Babam itfaiyeci» diyor Çetin Kuru. **«Aha şu gece kondu bizim. Dört kardeşiz. Benim küçüklerim bu okulda okuyorlar. Biri ilkokul üçte; biri ikide. Diğeri okula gitmiyor.»**

Düzenin getirdikleri bunlar. Daha neler getirecek kim bilir. Çetinler, Tamerler, Kadirler hep günlerini kursla mı geçirecekler. Bu yaz, topun arkasında doyasıya koşamıyacaklar. Hoplayıp zıplayamıyacaklar dilediklerince...

ÖĞRETMENLER NE DİYOR?

Musa Çankaya

BEYOĞLU FINDIKLI LİSESİ ÖĞRETMENİ

«Suçlu, önce adaletsiz gelir dağıtımıdır»

Bilindiği gibi eğitim, toplumsal üretimle ortaya çıkmış, biçimlenmiş bir olgudur. Üretim araçlarını ellerinde bulunduran egemen sınıflar, kitleleri şartlandırmak, uyuşturmak için eğitimden büyük ölçüde yararlanmışlardır. Kendi sınıfsal çıkarlarını koruyabilmenin en etkili araçlarından biri olmuştur eğitim.

Ülkemizde düzenin bir yansıması olarak, eğitimde fırsat eşitliğinden söz etmek olanaksızdır. Üniversite önündeki yığılmalar, üretimden kopuk eğitimin olumsuz meyvelerinden başka birşey değildirler.

Orta öğretimde başarıyı etkileyen etkenleri şu şekilde sıralayabiliriz:

— Toplumdaki adaletsiz gelir dağılımı.

— Köy ve kentlerde eğitim olanaklarının ayrıcalığı.

Bu maddeleri çoğaltmak mümkün. Okullarımızda başarısız öğrencilerin genellikle emekçi, dar gelirli aile çocukları olduğunu görüyoruz. Bu sonuç onların zeki olmadığını göstermiyor. İçinde bulundukları olumsuzlukların bir göstergesi olarak karşımıza çıkıyor, Bu açıdan öğrencilerin sınıfta kalmasının, çözüm getireceği inancında değilim.

Ahmet Unal

YEDİKULE LİSESİ ÖĞRETMENİ

«Çeşitli etkenler öğrencilerin başarı durumunu etkiliyor»

Öğrencilerimizin başarılı olup sınıflarını geçmeleri veya başarısız olup sınıfta kalmaları ülkenin sosyal ve ekonomik yapısından ayrı düşünülemez.

Bu güne kadar Mili Eğitimde, kağıt üzerinde sınıf geçmiş görünen öğrencilerin yüzdesine göre o yılki eğitimin başarı ve başarısızlığına karar verilmiştir. Okullarımızda başarı yüzdesi bazen ne kadar yüksek görünürse görünsün bu başarı aldatıcıdır. Çünkü; öğrencilerimiz öğretmensizlik, araç ve gereçsizlik, hatta okulsuzluk yüzünden iyibir eğitim ve öğretim olanağından yoksundur. Bu da öğrencilerimizin Üniversite kapılarından geri dönmelerinec sebep olmaktadır.

Öğrencilerimizin büyük çoğunluğu yoksul aile çocuklarıdır. Aile, çevre, arkadaş grupları ayrıca sağlık ve beslenme gibi sorunları vardır.

Ders kitaplarındaki tutuculuk, yönetmeliklerdeki bozukluklar da öğrencilerin başarılarını büyük ölçüde etkilemektedir.

Biz öğrencilerimizin iyi bir eğitim ve öğretim görüp gerçekleri öğrenmelerini uyutucu, aldatıcı değil, eğitimin gerçekçi ve toplumsal olmasını halkımızın yaşadığı koşullar gözönüne alınarak ilerici bir eğitim öğretim uygulanmasını, öğrencilerimizin Üniversite kapılarının dışında kalmamasını istiyoruz. Yoksa sokaklara ve kahvelere terk edilmiş diplomalı işsizler yetiştirmek değil...

ELEME, AMA NASIL?..

Abdülkadir Bulut

Şu günlerde okulların önünden hiç geçtiniz mi? Ya da çocuğunuz varsa onun yüzündeki kırışıklıkları, kuşkuları, acılıkları sezdiniz mi? Hadi diyelim çocuğunuzun notları iyi geldi. Sınıfını geçti, ama gerçekten geçtiğine, birşeyler öğrendiğine inandınız mı? Bunu da geçelim, çocuğunuzun, yarın eline tutuşturduğunuz bir masal kitabını bile, siz arkanızı dönünce yüzünü buruşturarak bir tarafa atacağını, okuma alışkanlığı edinmemiş olduğunu hiç düşündünüz mü?

Şöyle bir düşünün. Şu günlerde ilkokul, ortaokul, lise ve dengi okullarda bütünlemeye kalan binlerce, onbinlerce öğrenci var. Köy ilkokullarında kurslar bitti, sınıfta kalanlar kaldı, geçenler geçti. Kent okullarında ise, bu dönem yeni başladı ya da başlayacak. Yani öğrenci önce bir kurs gömleği giyecek ve onbeş gün okula gidip gelecek. Öğretmen bulur mu, bulmaz mı orasını bilmeyiz; ama gidip gelecek. Çocuk bir senede öğrenemediğini onbeş günde öğrenecek yani! Sonunda öyle bir sınav gömleği giyecek ki, yoksul halk çocukları bu gömleğin altında kan ter içinde eriyecekler ve çoğu başaramayacak ve sınıfta kalacaklar...

Yasalara göre aslında ilkokullarda sınıfta kalma diye bir şey yok. Yönetmelikler böyle söylüyor. Diyor ki ilgili sınav yönetmeliği, öğrencilerin sınıfta kalabilmesi için okul yöneticisinin, öğretmenin ve velisinin izni alınır. Yine ilgili yönetmelikte şöyle bir madde var. Çocuk yetersizse geriye dönmesine izin verilir. Görülüyor ki, öğrenci «isterse» sınıfta kalabiliyor. Öğrencinin «isteği» sözkonusu burda... Ama bunları dinleyen kim? Sonra öğrencinin istediği mi olurmuş? Vur kır, as kes...

İşin ilginç yanlarından biri de, ilerici, yurtsever ve demokrat öğretmenlerin bu oyuna bilerek veya bilmeyerek gelmeleri. Çarpık eğitim sisteminin çarpıklığını görmemeleri. Ömründe elektrik ışığı görmemiş, isli lambanın ışığında bir odada 7-8 kişi oturulan bir gecekonduda ders çalışan bir çocuğun sınıfta bırakılmasını nasıl doğal karşılayabiliriz? Bıraktığımızı düşünelim. Öğretilenlerin nitelikleri nedir? Öğrencinin yaşamına ters düşen hayattan kopuk çağdışı bilgiler değil mi çoğu?

Bunlardan ötürü çocuğun sınıfta bırakılması olayı üzerinde uzun uzun düşünmek gerek.

Bütün bunları söylerken elbette çocuklar ille de sınıf geçsin demiyoruz. Elbette ki sınıfta bırakmak da gerekli olur bazan. Eleme ilkesine saygılıyız. Ne var ki bu eleme, kuru bilgilerden ötürü olmamalı. Bunca adaletsizlik arasında eleme hangi temel üzerinde olacak? Çocuğun çevre koşullarını, ekonomik durumunu gözönünde bulundurmadan, kuru ve katı elemeciliğe hayır...

Yeni ders kitapları nasıl hazırlanmalı ?

Öğretmen Mehmet Cimi: «Yeni ders kitapları üretime yönelik olmalı»

MC'nin hazırlattığı ders kitapları tüm sevimsizliğine karşın halen çocuklarımızın elindedir. (*) **Yeni hükümetin göreve başlamasiyle birlikte bu kitapların «şıp» diye değiştirilmesini beklemek hakbilirlikten uzak olurdu elbet... Şunca kokuşmuş, çığrından çıkarılmış kargaşa içinden aydınlığa çıkabilmemiz için bir geçiş dönemine gerek vardı. Bu geçiş dönemi dediğimiz süre ise tamamlanmış, hatta biraz geçiyor bile...**

Bu kitaplar: Yetenekli, güvenilir meslek erlerinden oluşturulacak komisyonlara hemen verilip hazırlatılmalıdır. Daha da gecikecek olunursa önümüzdeki ders yılının başına kitapların yetişmesi zorlaşacak. Böylece istenmeyen yemeği yeniden sofraya çıkarıp, «al ye yavrum!» demek zorunda kalınacaktır.

Kitapların içerik ve biçimlerine gelince: Çocuğa görelik ilkesinden hareketle; ülke gerçeklerine ve çocuğun yaşamına koşut olmalı. İşe ve olaylara seyirci değil, tüketen değil, iş yapmağa, üretmeğe yönelik olmalı. Sözün kısası: Çağdaş düşünceyi yansıtmalıdır.

(*) Soruşturmaya öğretmen Mehmet Cimi'nin cevabı, Milli Eğitim Bakanlığının MC'nin ders kitaplarının yürürlükten kaldırıldığını açıklamasından önce alınmıştır.

Yazar Behzat Ay: «Varolan ders kitapları üfürükçü muskalarını anımsatıyor»

Bugün ortaöğretimde okutulan felsefe, sosyoloji, tarih, edebiyat, ahlâk, din derslerinin kitaplarını incelersek, hemen «üfürükçü muskası»nı anımsarız. Bu kitapların «üfürükçü muskası»nı anımsatmaları, çağrımsatmaları bilimsellikten uzak, eğitselliğe aykırı içerikte olmaları ve dilleri yüzündendir.

Kimi bilinen kişilere yüzbinlerce lira karşılığında yazdırılan bilimsellikten uzak, eğitsel değeri olmayan bu kitapların dili ve içeriği devrimciliğe, Atatükçülüğe, uygarlığa, lâyikliğe karşıttır. Bu kitapların kimi bölümlerinde Osmanlılık ve Osmanlıca övülmekte, Atatürk dönemi ve Türkçe yerilmektedir, Kimi bölümleri bilimsellikten uzak, metafiziğe kaymaktadır. Dil beterin beteri... Sanki lâyik bir ülkenin öğrencileri için değil de, Küveyt'teki öğrenciler için yazılmış gibi... Zaten lâyikliğe aykırı görülerek okutulmalarının durdurulmasına Danıştayca karar verilenler de var.

Taze beyinleri şaşırtmamak, öğrencileri bilimselliğin dışına sürüklememek için bu kitapların okutulmamaları gerekir. Zaten bugün, bu kitapların dili ve içeriği yüzünden öğretmen de öğrenci de tedirgindir. Öğretmen birçok bölümleri okutmak istemez, öğrenci de öğrenmek... Ama öğretmenin not verme, öğrencinin not alma durumu var. Bundan dolayı şaşırmaktalar. Karışıklıklar doğmaktadır.

Bu ders yılının bitmesine şurda birşey kalmadı. Bu yıl adını sıraladığımız derslerde öğretmenlere serbestlik tanınmalı. Önümüzdeki ders yılı için yeni ders kitaplarının hazırlığına da şimdiden başlanmalıdır. Başlanmalıdır, çünkü bir karışıklığa son vermek için, önümüzdeki ders yılına hazırlıksız ve kitapsız girerek yeni bir karışıklığa düşülmemelidir,

UZMANLAR GENÇ ÖĞRENCİLERİN BAŞARISIZLIK NEDENLERİNİ ARAŞTIRIYORLAR

★ **Ruhi yorgunluk, sıkıntı, sınav korkusu ve gerginlik, başarısızlığın başlıca nedenleri**

★ **Ev ödevlerinin yararlı değil, zararlı oldukları ileri sürülüyor**

Federal Almanya Hükümetinin isteği üzerine bilim adamlarınca okullarda öğrencilerin başarısızlık nedenleri ve bu nedenlerin ne şek'lde ortadan kaldırılabileceğini saptayan raporlar hazırlanmıştır.

Bu raporlardan çıkan Batı dünyasındaki öğrenci başarısızlığı ile ilgili sonuçlar özetle şunlardır:

ÖĞRENCİ RUHEN YORULUYOR VE SIKILIYOR

Bilim adamlarına göre, okul binalarının çok büyük, sınıfların ise kalabalık olması yüzünden öğrenciler çoğu kez yeterince aydınlatılmayan, kullanışsız eşyalarla dolu bir sınıfta sürekli bir gürültü içerisinde çalışmak zorunda kalmaktadırlar .Bu elverişsiz ortamda uzun süre tutulan çocuklar, ders ve teneffüs sürelerinin dengeli bir biçimde ayarlanmayışı yüzünden aşırı uzunluktaki dersler de ruhen yorulmakta ve sıkılmakta, dersi izleyen dinlenme süresi çok kısa olduğu ve kendilerine spor yapma bedenlerini çalıştırma olanağı yeterince verilmediği için bir sonraki derse aynı gerginlik içinde girmektedirler. Uzmanlar, özellikle bütün gün öğretim yapan okullarda küçük çocuklara öğle uykusu uyuma olanağı verilmesinin büyük önem taşıyacağını belirtmişlerdir.

BAŞARININ BAŞ DÜŞMANI: KORKU

Uzmanlara göre, okulda başarının baş düşmanı korku ve kaygıdır. Ana - babalar ve öğretmenler, öğrenciyi korku ve kaygıdan elden geldiğince uzak tutmaya çalışmalıdırlar.

EV ÖDEVLERİ YARARLI MI?

Uzmanlara göre, öğrencilere «bol bol ev ödevi verilmesini» öğretmenlerden çok ana - babalar istemektedir. Ana - baba, çocuğun okulda neler okuduğu hakkında ancak ev ödevi hazırlarsa bilgi edinebilmekte ve öğrenciyi çalışma sırasında izleyebilmektedir. Ancak, bilim adamları ev ödevlerinin öğrenmeyi çabuklaştırdığını ve kol[illegible]ştırdığını gösterecek bir kanıt bulamadıkla[illegible]; aksine ev ödevi gibi bir ça[illegible]manın öğrencinin dinlenme ve eğlenme[illegible] yırması gereken çok sınırlı zamanını daha da daraltacağını hatırlatmaktadırlar.

Doğanevler İlkokul öğrencileri Eğin oyunlarını sergiledi.

77-78 öğrenim yılı şenliklerle kapandı

1977 - 1978 öğretim yılının bittiği şu günlerde bazı ilkokullar öğretim yılını halk oyunları ve piyes gösterileriyle kapamıştır.

Sarıyer Doğanevler İlkokulu bu kapanışı yapan ilkokullardan biri. Halk oyunları ve «Kim yapar bezi, dolabı kitabı» oyununu yöre halkına sahneleyen Doğanevler İlkokulu öğrencileri okul müdürü Mehmet Cimi tarafından okulun kapanış günü birer kitapla ödüllendirilmişlerdir.